"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 161 — 1929 | Federated Pressin jäsen | Keskiviikkona, heinäk. 10 p:nä—Wed., July 10 | Member The Federated Press | XIII Vuosik. — Vol, XIII

15 lakkolaista odottavat sähkötuolia Gastoniassa

Lakkolaisten telttakylä oli rauhallinen hurttien siihen hyökätessä — Komppania jatkaa häätöjä

GASTONIA, N. C., heinäk. 9. — Samanlaisen löyhän todistusainehiston perusteella, jota on aikaisemmin käytetty toisia vangittuja lakkolaisia vastaan on vangittu lakkolainen Delmar Hampton ja sen nojalla määrätty hänetkin pidätettäväksi vangittuna heinäk. 29 päivään, jolloin tulee komppaniavirkailijain, poliisin ja yhtiölakimiesten ajama murhajuttu näiden yhteensä 15:sta työläisen sähkötuoliin kuskaamiseksi.

Poliisi Horde, joka yhdessä poliisipäällikkö Aderholtin, poliisi Gilbertin ja komppania-hurtta Roachin kanssa oli kesäk. 7 pnä mennyt lakkolaisten telttakylään, hyökäten siellä lakkolaisia vastaan, oli pakoitettu todistamaan, että kylässä vallitsi täydellinen rauhallisuus heidän sinne tunkeutuessa. Nämä poliisihurtat olivat yrittäneet anastaa pyssyä erään lakkovartion kädestä, jolloin seurasi ammuntaa, jossa poliisipäällikkö Alderholt surmautui.

Poliisi Rankin, joka oli kuljettamassa Hamptonia South Carolinasta, missä hänet oli vangittu, todisti Hamptonia vastaan, selittäen Hamptonin tunnustaneen olleensa lakkovartion päällikkönä mainittuna iltana, mutta ammunnan alkaessa oli ollut union sisäkonttorissa keskustelemassa union järjestäjän Bealin kanssa. Vaikka Aderholt oli ammuttu haulipanoksella, eikä Hamptonilla ole ollut sellaista asetta, määräsi kuulustelija Jones hänet syytettäväksi ensiluokan murhasta.

Komppania jatkaa häätöjään

Muuan Rexin tehtaan perhe on häädetty unioon kuulumisen vuoksi. Samoin on häädetty Stevens-niminen perhe, jossa on 18 kuukauden vanha lapsi sekä neljä muuta lasta. Edelleen on häädetty Ryan-niminen perhe, jossa on kuusi lasta, niistä yksi vain kahden kuukauden vanha. Stevens on kuulunut Loray-tehtaan työläisiin ja Ryan Rexin tehtaan työläisiin. Heidän huonekalunsa on anastettu ja takavarikoitu. Näille perheille on valmistettu paikat lakkolaisten telttakylässä.

Lakkolaiset jatkavat säännöllisten kokousten pitoa ja unio on yhtä luja kuin konsanaan huolimatta siitä, että komppania ja virkavalta on tehnyt kaikkensa estääkseen lakkolaisten avustamisen.

Gastonian poliisit ovat hätyyttäneet sanomalehtimiehiä ja valokuvaajia, jotka ovat käyneet ottamassa valokuvia lakkoseudulta.

Puolustustiitto jatkaa koko maata käsittävää avustusryntäystään vangittujen lakkolaisten avustamiseksi sekä lakkolaisten perheiden keskuudessa esiintyvän puutteen lieventämiseksi.

Naistyöläisten kurjat palkat teollisuudessa

MINIMIPALKKALAKI MUODOSTUU IRVIKUVAKSI TYÖLÄISNAISTEN JA -TYTTÖJEN RAATAESSA NÄLKÄPALKOILLA

MONTREAL, P. Q., heinäk. 9. — Maakunnan minimipalkkalautakunnan täkäläisen viraston taholta on ilmoitettu, että Montrealin ja lähiympäristön kenkä- y.m. nahkatehtailijat ovat noudattaneet minimipalkkalautakunnan määrittelemiä palkkataksoja. Nämä taksat ovat häpeällisen kurjia, mutta siitä huolimatta puhuvat porvarilliset politiikot siitä "suojelukseen", jota työläistytöille tarjotaan minimipalkkalautakunnan kautta.

Minimipalkat ovat niinkin alhaiset, kuin 7 dollaria viikossa, tähän luokkaan kuuluen ammattitaidottomat naistyöläiset. Seuraavalta kuudelta kuukaudelta maksetaan 8 dollarin viikkopalkkaa, jonka jälkeen se nousee jokaista kuutta kuukautta kohden ensiksi 9.50:een, sitten 11:sta dollariin. Yli kaksi vuotta työssä olleen ammattitaitoisen naistyöläisen alin palkka määritellään 12.50 dollariksi viikolta.

Tällaisten ruhtinaallisten palkkain katsotaan riittävän suurkaupungissa asuvalle työläisnaiselle. Tämä kuitenkaan ei pidä paikkaansa, sillä 7—12 dollarin palkat eivät ole riittävät edes välttämättömyyksien hankintaan. Tällainen on työläisen asema vallitsevan kapitalistisen "hyvinvoinnin" vallitessa.

Väärentäjäjuttua vielä käsitellään

Orloff kerskunut olleensa mukana väärentämässä "Sinovjev-kirjettä"

BERLIN, heinäk. 8. — Lauantaipäivän kuulustelut katkesivat äkkiä täällä esillä olevassa väärennysjutussa, jossa syytteessä ovat valkoryssät Orloff ja Pavlonovski. Tuomari keskeytti jutun käsittelyn, kun muuan todisteja viittasi Sinovjev-kirjeen väärennyksen yhteydessä oleviin valoarkoihin seikkoihin, joista ilmeni, että Saksan sotilasurkintavirasto on ollut jonkinlaisissa tekemisissä Orloff ja kumppanien kanssa.

Saksan hallituksen salaisen poliisin päällikkö Meuhlheisen todisti, että Orloff oli kerskunut olleensa mukana värkkäämässä kuuluisaa "Sinovjev-kirjettä", jota Englannin konservatiivit käyttivät välikappaleenaan MacDonaldin vuoden 1924 hallitusta vastaan.

Orloffin ja Pavlonovskin puolustusasianajajat ovat yrittäneet sotkea Neuvostoliiton Berlinin lähetystöä juttuun, väittämällä, että lähetystövirkailija M. Stern olisi uhannut jotakin tekniilistä asiantuntijaa, jota ajottiin käyttää jutussa todistajana, koska esitettävä todistus "olisi vihamielinen teko Neuvostoliittoa vastaan". Stern on kieltänyt näiden väitteiden todenperäisyyden.

Hallituksen palveluksessa olevien palkkain koroittaminen

Kuninkaallinen komissioni perhoillaan harkitsee asiaa

OTTAWA, heinäk. 9. — Tämän kesän aikana tullaan pitämään viidet täytevaalit, liittoparlamentin avoimien sijojen täyttämiseksi. Ehdokkaiden nimitykset tullaan toimittamaan noin kahden viikon kuluttua. Täkäläisissä piireissä ollaan melkoisen varmoja, että näiden täytevaalien tulokset tulevat olemaan jotakuinkin samat puolueryhmiin katsottuna kuin viime liittoparlamenttivaalienkin aikana.

Lanarkin vaalipiirissä on kaksi konservatiiviä ja yksi progressiivi, jotka tulevat mahdollisesti olemaan ehdokkaina tulevissa vaaleissa. Siitä huolimatta, että konservatiivien rivit ovat jalostuneet, on todennäköistä, että liberaalipuolue ei tule asettamaan ehdokastaan tässä vaalipiirissä. Prescottin vaalipiirissä ovat liberaalien keskeiset ristiriitaisuudet johtaneet mahdollisuuteen, että siellä tulee olemaan kaksi ehdokasta saman puolueen eri ryhmien asettamina.

"Työväen"-hallitus jatkaa Singaporen varustelemista

Brittiläisen siirtomaavallan säilyttämiselle tärkeän laivasto-aseman rakentaminen MacDonaldin sydämenasiana

LONTOO, heinäk. 9. — Vastatessaan parlamentissa eilen tehtyihin kysymyksiin, ilmoitti pääministeri Ramsay MacDonald, että "työväen" hallitus ei tule ryhtymään mihinkään toimenpiteisiin Singaporen laivasto-aseman rakennussuunnitelman täytäntöönpanon estämiseksi. Tässäkin kysymyksessä, joka koskee brittiläisen imperialismin tukikohdan rakentamista kaukaisessa idässä brittiläisten kapitalistien intressien suojelemiseksi ja ryöstettyjen siirtomaiden säilyttämiseksi, MacDonaldin hallitus, ilmotuksensa mukaan on tiedustellut dominioiden hallitusten mielipidettä, osoittaen siten, että "työväen" hallitus haluaa jatkaa vanhan taantumushallituksen politiikkaa. Työt laivastoaseman valmistamiseksi jatkuvat täydellä höyryllä.

Fascistijärjestö tehostaisi sotakiihotusta kouluissa

Koululaitokset olisi asetettava tehokkaammin palvelemaan militaristisia päämääriä

ST. THOMAS, Ont., heinäk. 9. — Täällä parhaillaan koolla olevan Canadan legionan maakunnallisen konventsionin yhtenä tärkeimpänä käsiteltävänä olevana seikkana oli sotapropagandan tehoistaminen koululaisnuorison keskuudessa, valmisteluna lähestyvän imperialistisen verikasteen varalta. Konventsiohin hyväksymä päätöslauselma, joka tullaan esittämään maakunnan opetusministerille, katsoo canadalaisten historiateoksien, joita käytetään kansa- ja korkeammissa kouluissa, olevan vajanaisia selostaessaan Canadan suorittamaa osaa maailmansodassa. Opetuslaitoksen tulisi ryhtyä heti toimenpiteisiin taistellakseen sellaisia "vahingollisia vaikutteita" vastaan, joita "epämieluisat" julkaisut y.m. levittävät.

Tämä merkitsee siitä, että opetuslaitoksen olisi ryhdyttävä harjoittamaan entistä kiihkeämpää sotapropagandaa kouluissa. Tällaisten edesottamisien välttämättömyys ilmenee juuri nuorison tärkeydessä tulevan sodan varalta valmistelussa. Nuoriso tulee olemaan yhtenä lopullisesti ratkaisevana tekijänä, ja senpätähden se on muokattava sellaiseksi ainekseksi, jota voidaan tehokkaasti käyttää valtaluokan etujen mukaisesti niin imperialistisella rintamalla ulkovaltoja vastaan, kuin oman maankin työväenluokkaa vastaan. Työväestön on tiedettävä, miten se tulee vastaamaan tällaisiin edesottamisiin. Sen on katsottava, että työläisnuoriso kasvatetaan taistelemaan imperialistista sotaa vastaan. Nuoriso on järjestettävä taistelevan nuorison johtavaan järjestöön, kommunistiseen nuorisoliittoon, ollakseen vaikuttavana tekijänä ratkaisevan hetken tullen imperialistisen sodan muuntamisessa luokkasodaksi kapitalistista riistojärjestelmää vastaan.

Viidet täytevaalit toimitetaan hetimiten

Liittoparlamentin avoimet sijat tullaan täyttämään ennen seuraavaa parlamentin istuntoa

OTTAWA, heinäk. 9. — Tämän kesän aikana tullaan pitämään viidet täytevaalit, liittoparlamentin avoimien sijojen täyttämiseksi. Ehdokkaiden nimitykset tullaan toimittamaan noin kahden viikon kuluttua. Täkäläisissä piireissä ollaan melkoisen varmoja, että näiden täytevaalien tulokset tulevat olemaan jotakuinkin samat puolueryhmiin katsottuna kuin viime liittoparlamenttivaalienkin aikana.

Lanarkin vaalipiirissä on kaksi konservatiiviä ja yksi progressiivi, jotka tulevat mahdollisesti olemaan ehdokkaina tulevissa vaaleissa. Siitä huolimatta, että konservatiivien rivit ovat jalostuneet, on todennäköistä, että liberaalipuolue ei tule asettamaan ehdokastaan tässä vaalipiirissä. Prescottin vaalipiirissä ovat liberaalien keskeiset ristiriitaisuudet johtaneet mahdollisuuteen, että siellä tulee olemaan kaksi ehdokasta saman puolueen eri ryhmien asettamina.

Ranska ei luota liittolaiseensa

Vaatii tulevan sotakorvauskonferenssin pidettäväksi puolueettomassa maassa

PARIISI, heinäk. 9. — Ranskan ja Englannin välillä on syntynyt erimielisyyttä tulevasta sotakorvauskonferenssista, jossa asianomaiset imperialistivaltiot tulevat käsittelemään Youngin raporttia sotakorvauskysymyksestä. Ranska on huomauttanut, ettei se hyväksy Lontoota tämän konferenssin kokoontumispaikaksi, vaan vaatii konferenssin pidettäväksi jossakin puolueettomassa maassa, mahdollisesti Sveitsissä.

Edelleen ovat molemmat suuret imperialistivaltiot eri mieltä sanotun konferenssin ohjelmasta. Englanti olisi kuulemma halukas ottamaan sanotun konferenssin käsiteltäväksi kaikki esillä olevat kysymykset, kuten sotavelka- ja korvauskysymykset. Reinin tyhjentämiskysymys j.n.e., mutta Ranska mieluummin rajoittaisi konferenssin asiat ainakin kolmeen jaksoon.

Sotakorvauskonferenssikin tulee olemaan tilaisuus, jossa näennäisesti liittolaisina esiintyvään imperialistivaltain edust tulevat törmäämään vastakkain sotakorvaussummien jako-y.m. kysymyksissä.

Kamala junaonnettomuus Puolassa

WARSOVA, Puola, heinäk., 6. — Yhdeksäntoista ihmistä sai surmansa ja 16 loukkaantui, kun matkustajajuna törmäsi veturia vastaan Plaszonin asemalla, lähellä Cracowwia. Lähempiä tietoja puuttuu.

Englannin hallituksen siirtolaisuushankkeet

Britannian hallituksen edustaja tulee neuvottelemaan Canadan kanssa brittiläisten siirtolaisten haalimisen tehoistamisesta

OTTAWA, heinäk. 9. — Tänne on tiedotettu, että J. H. Thomas, joka on Englannin nykyisen "työväen" hallituksen jäsen, tulee vierailemaan Canadassa ensi kuussa, tarkoituksella neuvotella sanadalaisten siirtolaisministeriön viranomaisten kanssa brittiläisten siirtolaisten tänne haalimisen tehoistamiseksi. Thomas tulee olemaan läsnä myös St. Johnissa pidettävässä Canadan vanhan ammattijärjestön kongressissa.

Neuvotteluja tullaan käymään Canadan siirtolaisasiain ministeri Robert Forken ja työministeri Peter Heenanin kanssa, tällä keinoin pyrittäessä lieventämään Britanniassa vallitsevaa työttömyystilannetta, lähettämällä "liikoja" työläisistä pois maasta yhtä kurjiin olosuhteisiin Canadassa.

Englannin ja Canadan kapitalistiluokkien asialla olevat hallitukset ovat häikäilemättömästi laatimassa suunnitelmia siirtolaisuuden edelleen elvyttämiseksi, siitä huolimatta, että tähän astiset kokemukset ovat osoittautuneet katkeriksi. Tällaiset edesottamiset eivät voi ratkaista työttömyyspulmaa, joka etenkin Englannissa on muodostunut perin vakavaksi. Työttömyys solleisenaan on suoranainen kapitalistisen ratsionalisoinnin tuote, eikä sitä voida poistaa niinkauan kuin sen syy, kapitalistinen järjestelmä on vallalla. Keinotekoiset menetelmät työttömyystilanteen ratkaisemiseksi tuottavat aineastaan uusia ristiriitaisuuksia, esimerkiksi tilanteen muodostuessa Canadassa jatkuvasti arveluttavammaksi, Britannian kapitalistiluokan edelleen suunnitellessä käyttää tätä kaatopalkkana työttömille joukoilleen.

Yli 200 lakkolaista tullut vangituksi New Orleansissa

RIKKURIEN KÄYTTÖ RAITIOTEILLA ESTETTY — LIIKENNE SEISAUKSISSA

NEW ORLEANS, La., heinäk. 9. — Viime perjantaina tapahtuneiden katutaistelujen johdosta on poliisi vanginnut yli 200 lakkoutunutta raitiotien työläistä, jotka ovat kaikki union jäseniä. Kaupungin neuvosto on samalla antanut määräyksen yleisestä liikenteestä huolehtivalle yhtiölle, että sen ei saa enää yrittää rikkurivoimalla liikennettä käyntiin, koska rikkurien käyttäminen tulisi tuottamaan vain lisää taisteluita. Liikenne on täydellisesti pysähdyksissä.

Eräs Buffalosta asti hankittu rikkuri on joutunut selittämään, että hän lopettaa rikkurihommansa, koska "Buffalossa ei ollut koskaan tällaista taistelua". Tämä rikkuri oli ahkarohkeasti yrittänyt lähteä kuljettamaan ensimäistä rikkurivaunua ulos, mutta joutuikin ankaran kivisateen alaiseksi, joten matka päättyi muutaman jaardin päähän.

Salama surmasi kolme Montrealissa

MONTREAL, P. Q., heinäk. 8. — Eilen menetti kolme ihmistä henkensä täällä rankan ukonilmassa, joka kesti noin puolen tunnin ajan. Mrs. M. Rubenstein ja kaksi lasta, Alexander McLean ja Allan Davy, saivat silmänräpäyksessä surmansa salamaniskusta, ollessaan sateen suojassa yhden sateenvarjon alla.

Siiminäkijät olivat nähneet miten erään kirkkaan salaman välähdyksen kanssa yhtäaikaa nämä kolme kaatuivat maahan. Paikalle kutsuttiin lääkäreitä ja sairasvaunut, mutta mitään ei voitu tehdä heidän henkiin pelastamiseksen.

Lentokone taasen Atlannin matkalla

Amerikalaisten seikkailijain yritys lentää Amerikasta Roomaan

OLD ORCHARD, Maine heinäk. 8. — Tänään lähtivät Roger Q. Williams ja Lewis A. Yancey-nimiset lentäjät yksitasolla "Pathfinder" matkalle Euroopaa kohti. Tarkoituksena on lentää yli Atlannin Roomaan, joka matka on 4,899 mailia, mikä olisi ennätys keskeytymättömässä merilennossa. Jos lentokone taasen ei pääse perille, on olemassa 99 mahdollisuutta sadasta, että kone lentäjineen menee sitä tietä, mitä niin monet muut kadonneet Atlanninlentäjät ovat kulkeneet.

Englannin hiilikapitalistit ovat tyytyväisiä

Tuotanto lisääntynyt suuren osan hiilikaivostyöläisistä kärsiessä työttömyydestä

LONTOO, heinäk. 9. — Central Collieries Commercial Association-nimisen hiilikapitalistien yhdistyksen vuosiraportti antaa erittäin edullisen kuvauksen mainitun yhdistyksen toimeenpanemasta suunnitelmasta kaivosten tuotannon ja hiilimarkkinain keskittämisestä yhtenäisen johdon alle. Yhdistykseen kuuluu 90 prosenttia viiden suunnan kaivoksista Humbertin, Trentin ja Merseyn laaksossa, alueen joka on Saksan Ruhrin kokoinen. Tämän pääomayhtymän vientikauppa oli lisääntynyt vuoden kuluessa 2,560,000:sta tonnista 4,700,000:aan tonniin.

Yhtymä oli määrännyt kolmen pencen veron jokaisen jäsenensä maksettavaksi tonnia kohti, avustaakseen täten vientikauppaa sekä ulkomaisten hiilimarkkinain takaisin valloittamista. Tuotantoa säännösteltiin niin ettei syntynyt mitään ylituotantoa eikä myöskään puutetta, ja hinnat saatiin täten pysymään tasaisina.

Tällä tavalla säännöstelemällä tuotantoa sekä kiristämällä työläisten riistoa ovat yhtymään kuuluvat hiilikapitalistit päässeet lisäämään voittosaalistaan. Hiiliteollisuuden kriisi kulkenkin jatkuu ja sadattuhannet työläiset ovat työttöminä, kärsien nälkää ja muuta kurjuutta.

Moskova ei hyväksy nöyryyttäviä ehtoja Englannin taholta

Neuvostoliiton ehdotonta tunnustusta vaaditaan — Vasta sitten voidaan neuvotella riitakysymyksistä

MOSKOVA, heinäk. 8. Englannin vilvyttely diplomaattisten suhteiden jälleen alcittamisessa Neuvostoliiton kanssa sen jälkeen kun työväenpuolue oli saavuttanut voiton vaaleissa on aiheuttanut täällä suuttumusta ja poliittiset piirit sekä lehdistö peittelemättä lausuvat käsityksensä tilanteesta.

Käsite Hessään "kuninkaan puhetta" lausuu "Isvestia" että "työväenpuoluelaiset ovat syvästi orehtyneet, jos luulevat Neuvostoliiton ryhtyvän ennakkokeskusteluihin ehdoista v:na 1924 katkenneiden suhteiden jälleen aloittamisesta.

Lehti lisää: "Emme ollenkaan epäile että Neuvostohallitus jää silhen asemaan, että riidanalaisten kysymysten ratkaiseminen ei saa tulla ennen, vaan jälkeen normaalisten diplomaattisten suhteiden ehdotonta palauttamista".

Sekä "Isvestia että "Pravda" Neuvostoliiton kommunistipuolueen äänenkannattaja, välttävät, että neuvostoliila on enemmän syytä pyytää ehtoja ja vakuuksia Englannilta, viitaten erilaisiin neuvostovastaisiin vehkeilyihin Kiinassa ja muualla sekä yrityksiin organiseerata vihamielistä rintamaa Neuvostoliittoa vastaan.

Yhdysvaltain autotullien koroittaminen

Brittiläiset autokapitalistit selittävät ettei se heitä liikuta

BIRMIGHAM, Englanti, heinäk. 9. — Brittiläisten autoteollisuuden harjoittajain suhtautuminen Yhdysvaltain suunnittelemiin autotullien koroittamiseen on kuulemma ollut välinpitämätön, johtuen siitä, että nykyisissä oloissa on brittiläisillä ollut joka tapauksessa mahdotonta myydä autoja Yhdysvalloissa. Markkinoilta voisi avautua jollekin rajoitetulle määrälle autoja Yhdysvalloissa vain siinä tapauksessa, että entisiäkin tulleja huomattavasti alennettaisiin.

Samanlaista välinpitämättömyyttä ovat suurimmat saksalaiset autotehtaat osoittaneet Yhdysvaltain tullien koroittamisen johdosta.

Ankäria tuomioita vastavallankumouksellisille

7 työläisten murhaajaa tuomittu kuolemaan Neuvostoliitossa

MOSKOVA. — Seitsemän tsaarinaikuista valtion salapoliisia ja keinottelijaa on tuomittu kuolemaan Mohilevissa, Valko-Venäjällä. Samalla on 19 kulakkia, jne. tuomittu eri pitkiksi ajoiksi vankiluan. Tuomiot langetettiin siitä kun syytetyt ovat yrittäneet polttaa erään maatalousosuuskunnan, murhanneet neuvostovirkailijoita ja kirjeenvaihtajia ja tehneet päällekarkauksia murhaamalsen aikeessa.

New Orleansin raitiolakko saattaa suuresti laajentua

Muut uniot käsittelevät kannatuslakon alkamista — Valtion sovittelija avustmaan komppaniaa

NEW ORLEANS, La., heinäk. 9. — Tämän kaupungin historian valtavimpia raitiotieliiston taisteluja on nyt käynnissä toista viikkoa, eikä näytä olevan merkkiäkään pikaisesta päättymisestä. Työläiset ovat edelleen yhtä taisteluhaluisia kuin ennen, ja pysyvät lyrkästi unionsa vaatimuksissa. Toiselta puolen on kaupungin rakennusammattien neuvosto ryhtynyt käsittelemään mahdollisuutta yleisen kannatuslakon aleittamiseksi, jossa tapauksessa lakko tulisi laajenemaan tuhansilla uusilla työläisillä. Rakennusammattien neuvosto käsittää kirvesmiehet, rapparit, muurarit, sähkötyöläiset y.m. työläisryhmiä.

Komppania yrittää saada estetuomioita lakkovartiointia vastaan

Komppanian toimesta on ryhdytty mitä häikäilemättömimmällä tavalla mobilisoimaan kaikki käyttävissä olevat voimat lakkoa murskaamaan. Poliisilaitosta on jo raakamaisesti käytetty lakkolaisten pieksämiseksi ja lakkovartioinnin ehkäisemiseksi, jonka seurauksena on ollut parin lakkolaisen ampuminen ja satojen haavoittuminen poliisien kuulista tahi kapuloista, sekä monien kymmenien vangitseminen.

Tämän lisäksi on komppanian toimesta ryhdytty värväämään kapitalistista oikeuslaitosta puolelleen, jotta virkavallan mielivallalle ja väkivallalle annettaisiin laillisuuden leima. Komppanian hakemus estetuomion saamiseksi lakkovartiointia vastaan käsiteltävänä, ja lakkoa johtava unio tekee voitavansa taistellakseen moista kieltoa vastaan. Kieltoa tullaan työläisten puolelta uhmaamaan joka tapauksessa.

Valtion välittäjä vehkeilemään komppanian puolesta

Valtion työviraston työriitain viralinen sovittelija W. A. Rogers on matkalla New Orleansin ryhtyäkseen "sovittelemaan" työläisten ja komppanian välillä. Kokemukset ovat entuudestaan osoittaneet, että tällaiset sovittelijat ovat säännöllisesti vain vehkeilleet työläisiä vastaan, saadakseen työläiset alisbumaan joihinkin epäedullisiin sovitteluihin ja pelastaakseen tilanteen työnantajille silloin, kun viimeksimainitut ovat joutuneet ahtaalle.

Ranskan porvarit tuhlaavat varoja sotavarusteluun

HUIKEA SOTA-OHJELMA TODISTAA "ASEISTARIISUMIS"PUHEIDEN VALHEELLISUUDEN

PARIISI, heinäk. 9. — Ranskan budjetissa ilmenevistä numeroista selviää suunnaton varusteluohjelma jota Ranskan hallitus alkaa toteuttaa. Budjettinumerojen mukaan tulee hallitus käyttämään lähivuosina yli kymmenen ja puoli biljoonaa frangia (n. $410,000,000) kansalliseen "suojeluk-seen".

Yhteissumma jaetaan neljään osaan, kuuluen sota-osasto, merenylinen puolustus (siirtomaat), laivasto ja ilmailuosasto.

Siitä huolimatta vaikka suurvaltojen kesken on jälleen viritetty voimakkaksi propaganda ja keskeiset kirjeenvaihdot ja neuvottelut uudesta "aseistariisumiskonferenssista", on Ranska jatkamasa suunnatonta sotavarusteluaan. Jo tämä seikka todistaa aseistarisumispuheiden onttouden ja petollisuuden.

Budjetin naukaan tulee hallitus käyttämään laivaston lisäämiseen ensi vuonna 2,683,152,486 frangia. Sotaministeriön menoarvio on 4,305,992,350 ja merentakaiseen "puolustukseen" käytetään 1,762,054,070. Sotailmailu saa osakseen 1,995,652,566 frangia. Merentakaisella varustuksella tarkotetaan armeijain vahvistamista ja lisäämistä siirtomaissa, kuten Algeria, Tunis, Marokko ja Ranskan sotavoimat Kiinassa. Yhä voimistuvat kansallivallankumoukselliset liikkeet siirtomaissa pakottavat Ranskan imperialistit vahvistamaan militaarista asemaansa niissä.

Ranska on tähän saakka kuumeisella ahkeruudella rakentanut laivastovoimiaan Geneven, y.m. konferensseista huolimatta, ja on sillä jo melko voimakas ja nykyaikainen murhalaivasto, jossa ovat suurena osana viimeaikaisimmat ja tehosimmat pienemmät pinta-alukset ja vedenalaiset.

Poliittinen murhayritys Bulgariassa

Pääministeri yritetty ampua makedonialaisten kapinallisten toimesta

SOFIA, Bulgaria, heinäk. 8. — Makedonialaiset vallankumouksselliset hyökkäsivät autoa vastaan, jossa matkusti pääministeri sekä useita muita korkeita hallituksen virkailijoita. Autoa vastaan ammuttiin 20 laukausta, mutta pääministeri säilyi loukkautumatta. Sensijaan kuoli muuan pöliisi, joka oli mukana seurueen suojana. Pääministeri oli seurueineen käynyt eräässä juhlatilaisuudessa Plovdivissa, ja oli paluumatkalla. Sanomalehdet yrittävät loimata hyökkäyksen ei-poliittiseksi, yksityisen resvosakin teoksi.

Etelä-Afrika lähettää ministerinsä Lontooseen

Ottava seuraa tätä toimenpidettä mielenkiinnolla

OTTAWA, heinäk. 9. — Täkäläisissä diplomaattisissa piireissä seurataan mielenkiinnolla Etelä-Afrikan suunnitelmaa lähettää täysvaltainen ministerinsä Britanniaan, jossa tulisi toimimaan samassa asemassa kuin muittenkin valtojen lähettiäät Lontoossa. Tähän saakka on brittiläisen valtakunnan eri dominiot ainoastaan olleet edustettuina ylikomissionerien kautta, jollainen Canadallakin on Englannissa. Täällä ollaan vakuutettuja, että Canada ei tule seuraamaan tätä esimerkkiä.

Tämäkin edesottaminen osottaa, sitä suuntaa, johon brittiläisen valtakunnan eri osat ovat kulkemassa. Se kuvastaa entistä enemmän kasvavaa itsenäisyystunnetta näiden alusmaiden taholta, mikä suoranaisesti johtuu näiden siirtomaiden kapitalismin kasvusta entistä itsenäisimmissä merkeissä.

Tilanne kärjistyy kaukaisessa idässä

Nankingissa puhutaan levottomuudesta ulko-Mongolian ja Siperian rajoilla

SHANGHAI, heinäk. 9. — Puoliviralisissa nankingilaisissa piireissä kerrotaan, että kireä tilanne olisi kehittynyt ulko-Mongolian ja Siperian välillä Mongolissa sattuneiden mielenosoitusten seurauksena. Mongolilaisten mielenosoitusten sanotaan olevan kuomintang-puolueen jäsenten toimeenpanemia Neuvostoliiton vihamielisen suhtautumisen johdosta. Saapuneissa tiedoissa kerrottiin edelleen, että neuvostovirkailijat olisivat lähettäneet voimakkaan joukko-osaston Urgaan, antaen aihetta sotilasliikehtimisten pelkoon mongolialaisten ja siperialaisten välillä. Näiltä tiedoilta puuttuu kuitenkin vahvistusta, ja voivat olla tarkoitetut herättämään vihamielisiä tunteita Neuvostoliittoa vastaan.

Maanjäristys Californian rannikolla

Myöskin meerenpohjan todetaan heilahtaneen

LOS ANGELES, heinäk. 9. — Neljä henkilöä, joista kaksi miestä ja kaksi lasta loukkautuivat maanjäristyksessä, joka pahasti vapisutti Los Angelesin kaupunkia ja ympäristöä n. 30 mailin alalla, alkaen kello 8.45 ap. eilen.

Long Beach, Cal., heinäk. 9. — Eilen n. kello 8.40 tunnettiin täällä ensimäinen, voimakkaampi maanjäristys, mitä koskaan tiedetään Long Beachissa tapahtuneen. Järistys kesti n. 20 sekuntia, kulkien pohjoisesta etelään. Kaikki suuret rakennukset horjuivat. Mitään huomattavampaa vahinkoa ei kuitenkaan tapahtunut.

Lontoo, heinäk. 9. — Kewin havaintoaseman seismograafi rekisteröi voimakkaan maanjäristyksen eilen. Järistys todettiin tapahtuneen jossain Atlannin meressä Brasilian rannikolla. Neljä muuta maanjäristystä on todettu heinäk. 5 päivästä lähtien. Niiden keskuksat ovat olleet pohjoisessa Syynessämeressä.

VAPAUS — Canadan suomalaisen työväestön aines äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

TOIMITTAJAT:
S. C. NEIL, A. VAARA (vankilassa), B. TENHUNEN, M. POHJANSALO, A. PAIVIO.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjevaihteilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille ensintäilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Nimenmuutosilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Ansaitsemilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c lisäyksen kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Halutaantiedot ja muutosilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmotusten ja ilmoitusagenttuurien on, vasdittomasti, lähetettävä ilmotushinta etukäteen.

Lehteen aiottujen ilmotusten pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivän edellisenä arkipäivänä.

General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish people in Canada.

Jos otte milloin tahansa saa vastausta englanniksen kirjoitteenne, kirjoittakaa osoitteen liikkeenhoitajan nimenomaisella nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Vapauden toimitus: Huoneusto 207, Mackey Building, 4 Durham St. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosoite: Box 69, Sudbury, Ont.
Vapauden paino ja istomo: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 2287W.

MacDonaldin hallituksen Akilleen kantapää

Hiiliteollisuus on Englannin kapitalismin kaikkein heikoin kohta. Hiilenkaivajain liike on kaikkein voimakkain Englannin työväenliikkeessä.

Eräs englantilainen teollisuuslehti julkaisee seuraavat numerotiedot hiiliteollisuuden tuotannosta: V. 1913 tuotettiin 23,000,000 tonnia hiiltä, v. 1924 tuotettiin 22,300,000 tonnia, v. 1927 tuotettiin 20,900,000 tonnia ja vuonna 1928 tuotettiin vain 19,800,000 tonnia hiiltä.

Kuten näemme, on hiilen tuotanto Englannissa laskenut vuosi vuodelta, huolimatta siitä, että teollisuudenharjottajat ovat laajentaneet ja parantaneet teknillisesti tuotantolaitoksiaan.

Vuoden 1929 ensimäiset kuukaudet osottavat myös lakkoliikkeen huomattavaa nousua. Eräs Englannin kommunistinen sanomalehti kertoo, että vuoden 1929 ensimäisen 4 kuukauden ajalla on teollisuus kadottanut työkonfliktien kautta 485,000 työpäivää (edellisen vuoden ensimäisten 4 kuukauden ajalla ainoastaan 360,000 työpäivää). Tästä luvusta lankeaa hiiliteollisuuden osalle 234,000 työpäivää.

Mutta samalla ilmenee Englannin hiiliteollisuudessa kaikkein voimakkaimpana myös pääoman hyökkäys. Vuoden lopussa päättyvät ne sopimukset, jotka solmittiin Englannin hiiliteollisuudessa hiilenkaivajien häviön jälkeen v. 1926. Tällöin tulee jälleen esille kysymys 7-tuntisen työpäivän toteuttamisesta hiiliteollisuudessa.

Englannin porvaristo tietää, että juuri tällä rintamaosalla — kivihiiliteollisuudessa — on sen asema kaikkein heikoin. Liberaalinen sanomalehti "Manchester Guardian" kirjottaakin: "Hiilikaivoksia koskevat kysymykset ovat kaikkein vaikeimpia MacDonaldin edessä olevista kysymyksistä. Hiiliteollisuutta koskevien asioitten hoitajalta vaaditaan suurta ammattitaitoa, ettei MacDonaldin laiva ajaisi eille karille, mille on ajanut jo niin moni laiva." Samalla mainittu lehti kehottaa MacDonaldia keräämään mahdollisimman paljon voimaa, jotta hän voisi tukahduttaa työväenluokan luonnonvoimaisen liikkeen.

Tässä on puhe jo aivan avonaisesta luokkasodasta. Liberaalit eivät ehdota MacDonaldille ainoastaan "teollisuusrauhan" toteuttamista, vaan he asettavat kysymyksen suorastaan hiilenkaivajien liikkeen tukahduttamisesta, hyökkäyksen järjestämisestä työväenluokkaa vastaan. Ja ikäänkuin vastaukseksi tähän liberaalien varotukseen, yksi kaikkein tunnetuimmista hiilenkaivajien liikkeen pettäjistä, Cook lausuu: "Meidän on vältettävä tarpeettomia kriisejä", jolla hän kaikesta päättäen tarkottaa hiilenkaivajien lakkoliikettä.

Englannin kommunistisen puolueen on oltava valmiina kaikkeen, jotta se voisi astua joukkojen liikkeen johtoon ja johtaa työväenluokan taisteluun Baldwinin, Lloyd Georgen ja MacDonaldin yhteisrintamaa vastaan.

Kommunistivaino Tshekkoslovakiassa

Ranskalaisen armeijan siirtomaajoukkojen ja alkuasukkaiden välillä Marokossa äskettäin tapahtuneiden yhteenottojen johdosta on Ranskan kommunistipuolueen pää-äänenkannattaja "Humanite"-lehti kirjottanut, että nämä yhteentörmäykset kuvaavat yhtä rengasta siitä hyökkäyssuunitelmasta, jota Ranskan armeijan ylipäällystö toteuttaa koettaessaan murtaa alkuasukkaiden vastustuksen. Alkuasukkaat taistelevat ranskalaisten joukkojen etenemistä vastaan. Vastuu verenvuodatuksesta lankeaa kokonaisuudessaan Ranskan armeijan ylipäällystölle. Suurinkaan verenvuodatus ei voi pysäyttää Ranskan imperialisteja, jotka pyrkivät alistamaan täydellisesti valtansa alle Etelä-Marokkoa.

"Humanite" Marokon taisteluista

Tshekkoslovakiassa on ryhdytty järjestelmälliseen vainoon kommunistipuoluetta vastaan. Useissa kaupungeissa on toimitettu kotitarkastuksia, joiden muodolliseksi syyksi kaikkialla on esitetty jonkun kommunistisen julkaisun etsintä. Täten poliisi yrittää vaikeuttaa kommunistipuolueen työtä ja saada mahdollisimman paljo tietoja puolueen sisäisestä toiminnasta, erikoisesti valmistautumisesta kansainvälisen punaisen päivän viettoon elokuun ensimäisenä päivänä. Poliisietsinnöillä ja kommunistisen sanomalehtien ja aikakausjulkaisujen lakkauttamisilla, joihin viranomaiset ovat myös ryhtyneet, tähdätään kommunistipuolueen lakkauttamiseen, joka asiallisesti merkitsisi kommunistipuolueen maanalaisuuteen siirtymistä. Porvarillisessa ja sosialidemokraattisessa sanomalehdistössä on samaan aikaan aljettu kommunistipuolueen parjaus.

— Ranskan kommunistinen puolue on alottanut tarmokkaan kamppailun kansainväliseen imperialismivastaiseen päivään valmistumisen mielessä, kiinnittäen tässä erikoista huomiota työhön sotateollisuuden tuotantolaitoksissa ja sellaisissa tehtaissa, joita voidaan käyttää sodan syttyessä sotilaallisiin tarkotuksiin. Tuotantolaitoksissa toimivat komm. solut osottavat työläisille, miten työnantajat osallistuvat uuden maailmansodan valmistelussa Neuvostoliittoa vastaan. Samalla kommunistinen puolue paljastaa myöskin sosialidemokraattien petturuuden ja osallistumisen tässä sodan valmistelussa.

* * *

— Kymmenet miljoonat ruumiit ja raajarikkoiset, jotka jätti jälkeensä sota, sota siitä, että joko brittiläisen tai saksalaisen raharyövärilauman on saatava suurempi saalis, ja sen jälkeen nämä kaksi "rauhansopimusta" (Brest-Litovskin ja Versaillesin) ennennäkemättömällä nopeudella aukaisevat silmät miljoonille porvariston näännyttämille, murskaamille, pettämille ja puijaamille ihmisille. Sodan aiheuttaman yleismaailmallisen hävityksen pohjalla kasvaa siis yleismaailmallinen vallankumouksellinen kriisi, joka, kulkekoonpa se kuinka pitkällisten ja vaikeain mullistusten läpi tahansa, ei voi päättyä muuhun kuin proletaariseen vallankumoukseen ja sen voittoon. — LENIN.

Työläisurheilijain konventsioni

Canadan työläisten urheiluliiton konventsionista julkaistussa uutisessa osoittautui virheelliseksi se tulkinta, että "kielitoimikunnat tullisivat olemaan ainoastaan piiritoimikuntina urheiluliitossa". Todasiasia on nimittäin se, että kielitoimikunnat jäivät vielä olemaan erilleen piiritoimikunnista, mutta "kielitoimikunnat säilytetään vain tarkoituksella avustaa tp. komiteaa järjestämis- ja propagandatyön ylläpitämisessä kunkin kansallisuuden keskuudessa".

Tätä seikkaa edelleen käsiteltiin säantöjen korjaamisen yhteydessä, sekä sääntöihin tehtiin muutos, jonka mukaan kaikki veromerkit ja tarpeet välitetään suoraan kansallisvirastosta kaikille seuroille. Veromerkeistä perii keskusvirasto 5 senttiä kappaleesta, mutta seurat saavat itse määritellä mitä perivät jäseniltään.

Kielitoimikuntain sallitaan periä erikoinen 25 sentin vuotuinen vero edellämainitussa työssä tarvittavia varoja varten. Tässä yhteydessä myöskin selvennettiin, että kielitoimikunnilla on oikeus harkita ja tehdä esityksiä määrättyjen kieliseurojen välisten kilpailujen järjestämiseen nähden. Jos tällaiset kilpailut käsittävät vain määrättyä piiriä, niin tekee lopullisen ratkaisun piiritoimikunta, tai jos ne käsittävät useampia piirejä, niin ratkaiseva vahvistaminen on tällöin toimeenpanevalla kansalliskomitealla.

Yhtenäisen urheiluliiton kehittämiselle oli tällainen järjestely ainoa mahdollinen muoto, kun samalla tahdottiin ottaa huomioon myöskin kielivaikeudet. Tällä hetkellä ei olekaan vielä kielitoimikuntaa muilla kuin suomalaisilla. Myöskin valitsi konventsioni toimeenpanevaan kansalliskomiteaan neljä suomalaista ja liiton sihteeriksi valittiin suomalais-canadalainen tov. Tuori, sekä hänelle avustajaksi sihteeristö, joka muodostuu sihteeristä ja kahdesta tp. komitean jäsenestä. Ei ole siis epäilystäkään, etteikö kielivaikeuksia ole voitettu. Täten on myöskin voitettu sihteerin palkkaamisessa ilmennyt pulma. Silloin kun suomalainen toimikunta välitti veromerkkejä ja tarpeita, katsottiin tarpeelliseksi sihteeri, jolla oli aikaa enemmän kuin illat. Samoin oli tilanne keskuksessa. Kahta sihteeriä ei voitu järjestää tyydyttävällä tavalla, jotavastoin yhdistäminen teki mahdolliseksi tämän pulman voittamisen.

Vapaudessa julkaistussa uutisessa myöskään ei mainittu mitään tärkeimmästä päätösponnesta, mikä konventsionissa hyväksyttiin, joka koski työläisurheilijain suhdetta lähestyvään imperialistiseen sotaan ja jossa työläisurheilijat vannoutuivat taistelemaan imperialistisen sodan valmisteluja vastaan ja työläisten isänmaan, Neuvostoliiton puolustamiseksi. Tältä lähtökohdalta työläisurheilijat voivat nähdä porvarillisen urheiluliikkeen porvariston sotilasjärjestöinä ja sotavarustelun välineinä, joita vastaan taistelu edellyttää työväen urheiluliikkeen omien järjestöjen muodostamista ja työläisjoukkojen mobilisseeraamista konkreettisten päivän kysymyksien pohjalla, mitkä ovat työläisillä edessään työmailla, tehtaissa, kaivannoissa, ammattiunioissa, seuratoiminnassa, y.m.

Tässä konventsionissa oli ensikerran edustettuna ranskalaisten työläisurheilijain klubi ja noin viisisataa ukrainalaista urheilijaa. Tp. komiteassa on nyt edustettuna neljä kansallisuutta. Nämä seikat takaavat edellytykset työskentelyn kehittämiseen yhä laajemmalle näiden työläisjoukkojen keskuuteen. Tarvitaan vain tarmokasta tehtävänsä oivaltamista liiton elimien taholta. Konventsionin päätökset on tehtävä tunnetuksi ei vain jäsenille, mutta yleensä työläisille. On erikoisesti lähestyttävä työväennunioihin järjestyneitä työläisiä, saadaksemme heidät muodostamaan urheiluseuroja itsenäisiksi union johdosta ja yhdistääksemme tällaiset seurat liittoomme. On tehtävä työväen urheilutoiminta tunnetuksi tehtaissa, kauppaliikkeissä, kaivannoissa y.m. työskentelevien työläisten keskuudessa työnantajain johdolla järjestetyissä urheiluklubeissa ja vedettävä työväen urheiluliikkeen mukaan, taistellen johto työläisurheilijoille itselleen. Nykyisen teollisuuden järkiperäistyttämisen seuraksena työläisissä tapahtuva kulkeutuminen taistelun tielle antaa mahdollisuuden työväen urheiluliikkeen kehittämiselle todelliseksi joukkoliikkeeksi, joka myöskin edellyttää joukkoedustusta seuraavaan Punaisen Urheilukansainvälisen Spartakiadeihin Neuvostoliitossa. Työväen urheiluliikkeen kehittäminen on kaikkien työväen järjestöjen yhteinen asia, samoin kuin kaikki työväenliikkeen taistelut ovat työväen urheiluliikkeen taisteluita.

KESKUS.

TYÖPAIKOILTA

Terveisiä "tevollisuusunionistin" paperipuukämpältä

Toukokuun lopulla vei eräs sudburylainen erittäin hyvin tunnettu entinen ja nykyinen "tevollisuusunionisti" paperipuun katkasijoita Chelmsfordiin, missä hän oli eräältä sudburylaiselta urakoitsijalta saanut kämpän "runnatakseen". Ei ole oikein tarkkaa tietoa siitä, oliko tämä suuruus itse oikein urakoitsijana, vaiko ainoastaan jonkinlaatuisena piiskana.

Kämpällä töitä alettaessa lupasi herra paperipuun katkasusta 4.25 dollaria kuorituista kuusista ja 3.25 dollaria kuorituista haavoista koordilta. Ja maksettiinkin tuo luvattu määrä palkkaa, vaikka metsä olikin erittäin harvaa ja siis huonoa. Mutta noin parin viikon kuluttua ilmoitti herra "tevollisuusunionisti", että palkkaa lasketaan neljännesdollarilla koortia kohden. Syyksi selitti, että farmarit eivät voi tai halua maksaa enempää. Mutta siinä herru valehteli, sillä palkat määritteli joko hän itse tai hänen päämiehensä urakoitsija, jonka palveluksessa hän oli, joko alaurakoitsijana tai muussa ominaisuudessa. Tuo palkkain alentaminen sovitettiin muitta mukinoitta käytäntöön, kun kämpän miesten enemmistö oli järjestymättömiä tai "tevollisuusunionistisia" kämpän isännän hengenheimolaisia. Eihän sitä sellaisessa tapauksessa saattanut "trupelia" alkaa omaa aateveljeään vastaan!

Tämän pikkunilviäiseksi päässeen miehen vaimo piti ruokatalouttа. Ja kehui luonnollisesti omaa ruokahuusholliaan. Ja myöntää täytyy, että ei se sentään liene maailman kehnointa ollut, vaikka sitä lihapuolta joskus vähän madoilla höystettiin. Ainakin pari kertaa niitä sianlihasta löytyi.

Tästä terveydenhoidollisesta puolesta puhuttaessa täytyy tässä työmaakirjeessä edelleen todeta, että tavanmukaiset "lääkärin taalat" perittiin kuten tavallista, vaikkakaan työläiset eivät moista herraa, jolle näitä veroja perittiin, kertaakaan kämpällä nähneet. Vaikkapa hänellä ei olisi ollut kämpällä muuta tehtävää, niin olisi hän saattanut määrätä hämähäkinverkot ynnä muut moiset epäsiisteydet poistettaviksi ruokailuhuoneesta. Olisipa lisäksi saattanut määrät pantavaksi lämmitysvehkeen telttaan, jotta työläiset olisivat saattaneet edes sateisella ilmalla vaatteitaan kuivata. Mutta kaikesta tästä huolimatta ei lääkäriä kämpällä näkynyt, vaikka laissa sanotaan, että lääkärin velvollisuus on käydä kämpällä vähintään kerran kuukaudessa.

Mutta kaikkein mielenkiintoisinta tässä lääkäriasiassa on se, että muuan mies joutui silmänsä viotettuaan turvaantumaan herra "tevollisuusunionistin" saattamana lääkäriin. Vaikka niitä "lääkärintaaloja" oli vedetty työläisten palkoista, niin piti miehen maksaa siitä huolimatta lääkärin palkka. Panee epäilemään, mihin ne lääkärintaalat ovat oikein joutuneet? Lienevätkö jääneet työnantajien taskuihin, kuten niin monesti ennenkin. Olisi syytä saada herra "tevollisuusunionistin" selitys tähän asiaan. Panisipa sen vaikka äänenkannattajansa "Industrialistin" palstoille.

Olisi suotavaa, että seuraavana keväänä kun jälleen menemme paperipuita katkasemaan ja kuorimaan vaikka "tevollisuusunionisteillekin", niin ottaisimme sitä ennen tarkan selvyyden siitä, miten tämänlaatuisiin epäkohtiin on suhtauduttava. Mutta ennen kaikkia olisi järjestäydyttävä. Eikä meidän herra "tevollisuusunionistisen" työnantajamme järjestöön, vaan kaikkien rehellisten puutavarateollisuudessa työskentelevien työläisten järjestöön — Lumber Workers' Industrial Union of Canada — Canadan puutavaratyöläisten teollisuusliittoon.

Lentävä metsäjätkä.

Timminsin uutisia

Timminsin alueen osuustoiminta-juhla,

joka oli suunniteltu ja tarkotettu toimeenpantavaksi heinäk. 14 p., on nyt päätetty siirtää elok. 4 päivään. Siirtäminen toimeenpantiin siksi, että haluttiin välttää yhteensattumista samana päivänä South Porcupinessa vietettävän metsämiesten juhlan kanssa. Ja samalla myöskin vetoamme tämän ympäristön eri järjestöjen toimitsijoihin, että huolehtisivat siitä, ettei sanotuksi päiväksi tulisi järjestetyksi mitään muita juhlatilaisuuksia tällä alueella. Sillä me toivoisimme ja haluaisimme juhlillemme saada kaikkien tämän ympäristön niin metsätyöläisten kuin mainareidenkin ja yleensä kaikkien osuustoiminnan harrastajain yksimielisen ja jakamattoman kannatuksen. Seikkaperäisempi selostus juhlan sisällöstä tullaan tekemään myöhemmin.

Juhlatoimikunnan puolesta
Velvotettu.

VAPAUDEN PUOLUSTUS-RAHASTOON

on saapunut S. Porcupinen naisten liiton osastolta Saimi Rannan kautta 28.85.

Kirkland Laken uutisia

Järjestön asioita

Os. kokouksessa t.k. 7 p. luettiin Toronton osastolta tullut kirjelmä jossa pyysivät haalia t.k. 26 ja 27 p. Myönnettiin 25 dollarin vuokralla. Tulevat esittämään kaksi kappaletta, "Vallankumoushäät" ja "Mustalaisruhtinatar". Toronton näyttämökunta tulee tekemään tämän kiertuematkan Toronton uuden haalin rahastamiseksi, joten kaikki painetaan muistiin ja mennään haalille ken kynnelle kykenee.

Luettiin Sudburyn v. s. Kisalta tullut kirjelmä, jossa pyysivät myöskin haalia t.k. 26 p. esittääkseen kappaleen "Sysmäläiset". Emme voineet antaa sitä päivää, koska annettiin torontolaisille, vaan haali annetaan heille myöhemmin, josta tiedotetaan että voivat järjestää siksi päiväksi. Siis tervetuloa silloin.

Kuultiin raportti, että Sudburyn juhlakomitea otti juhlavieraat vastaan erikoisella myötätunnolla ja oli liitollinen Kirkland Laken osastolle kun se otti osaa juhliin ohjelmallisesti. Nämä tehostakoon yhteistoimintaamme ja samalla kasvattakoon toverihenkeä keskuudessamme ja varmentakoon tulevaisuutta luokkataistelussamme.

Luettiin tilintarkastajain raportti. Lopullinen hyväksyminen jäi seuraavaan kokoukseen.

Osaston kesäjuhlat

päätettiin pitää sunnuntaina t.k. 28 p. Svastikan kentällä tai jollei saada sitä, niin juhlat pidetään Lindforsin takana mäessä. Jokainen vaan pistämme muistiin, että järjestämme asiat siten että voimme mennä juhliin. Sitten illalla haalilla esitetään kappale, josta tuonnempana enempi.

Päätettiin antaa ukrainalaisille toivereille haali 28 p. iltaan klo 7:ään, kun ei voitu kerran tätä iltaa luovuttaa. Heille tulee Winnipegistä organiseeraaja, joka tekee agitatsionityötä heidän keskuudessaan.

Ylimääräinen S. J. osaston kokous

pidetään t.k. 16 p. huvitoimikunnan kokouksen loputtua näytelmäseuran johtajan valintaa varten. Saapukaa runsaslukuisena silloin kokoukseen.

Lausuttiin paheksuminen,

että lähdetään kaikkea valheellisuutta kirjoittamaan Industrialistiin meistä ja esim. toveri Oksasesta. Siis pyydän, että jollei ole muuta kirjoittamista kuin että loukata syyttömästi meitä ja meidän tovereita, niin annetaan olla tästä lähtien moiset parjaukset. Totuus ennenkaikkea kaikissa eri järjestömuodoissa.

Ensi sunnuntaina

t.k. 14 p. lähtee haalilta iso buss klo 10 aamulla, joten kaikki jotka aikovat Round Lakelle naisten yhteisiin kesäjuhliin, varatkaa itsenne ajoissa haalille. Ylituvan ukko tietenkin antaa kaunin ilman joten siellä tulee olemaan hauskaa.

Valittu.

Vancouverin uutisia

Tiliselostus

Canadan kommunistipuolueen 9:nen piirin ja Canadan suom. järjestön 8:nen alueen yhteisistä kesäjuhlista, pidetty Vancouverissa kesäk. 29 ja 30 p:nä ja heinäk. 1 p:nä.

Tulot

Ravintolasta 29 p. illalla	$10.95
Ravintolasta 30 p. kentällä	80.10
Ravintolasta 1 p. kentällä	62.75
Ravintolasta 1 p. haalilla	5.85
Ravintolatarpeita myyty	.60
Ovella 20 p. tanssit	44.00
Ovella 30 p. ohjelmailta	173.50
Ovella 1 p. tanssit	26.50
Nuolenheitosta	37.50
Pallon heitosta	17.70
Juhlamerkeistä	89.00
Naissuosikin valinta	44.81
Pukuhuoneesta	3.35
Tulot yhteensä	$596.61

Menot

Ravintolatarpeisiin	$107.25
Palkintoihin	36.10
Tanssisoitto	48.00
Sekalaista	6.78
Näytelmävuokraa	2.75
Haalin vuokraa	57.00
Juhlamerkeistä	7.90
Ilmoituksista	20.30
Menot	$286.08
Jäännös	$310.53
	$596.61

Huom. Ravintolatuloihin nähden on huomattava, että sunnuntai-iltana ne eivät ole eroitettu, vaan ovat sisäänpääsytulojen kanssa yhdessä.

Juhlatoimikunnan puolesta toveruudella. — Toivo Väkevä.

Toronton uutisia

V.- JA U.-SEURA "YRITYKSEN" PUOLIVUOSIKOKOUS

pidetään Don haalilla perjantaina, t.k. 12 päivänä, kella 8 illalla. Esillä tärkeitä asioita. Jokaisen jäsenen läsnäolo välttämätön.

Puheenjohtaja.

Eri paikkakunnilta

Nummola, Sask.

Muutama sana kesäjuhlista,

joita vietti Nummolan farmarit ja palkkatyöläiset 24 p. v.k. Yleisöä saapui juhliin runsaasti eri suunniita. Päivän ohjelmaan kuului urheilu, johon otti osaa enin osa suomalaisia. Palkintoja jaettiin yhdeksän, joista kuului kolme tytöille. Nuorten miesten urheiluun kuului viisiottelu ja pojille 15 vuotiaille 100 metrin juoksu, samoin tytöille 100 m:n juoksu. 5-ottelun ensi palkinnon sai Onni Ahtila, toisen Yrjö Jansson, kolmannen Lennart Kalapudas. Tyttöjen 100 metrin juoksusta ensi palkinnon Impi Niemi, toisen Sally Paavola, kolmannen Irja Harju. Poikain 100 metrin juoksun voitti ensim. Voitto Puruna, toisen Arthur Jansson, kolm. Arvi Paavola. Pikkupojat, 10-vuotiaat, saivat myös kilpailla ja näyttää että heistä tulee innokkaita urheilijoita. Täällä on urheilu ollut vasta alkuuralla, vasta näinä vuosina on sitä ruvettu vähän enemmän harrastamaan, vaikka ennen saapuneet asukkaat, jotka ovat teollisuuskeskuksista, enin osa vanhoja mainareita, saapuivat tänne jo 1910 maanviljelijöiksi, nimittäin suomalaiset, jotka olivat jo kyllästyneet joka aamuiseen mainin visselin kirkumiseen ja etsivät muutosta työlleen. Sillä nuorena ja voimakkaana työläinen on kärsivällinen kuuntelemaan sitä horjoppisanaa, mutta pian hän tuntee suurta katkeruutta, kun hän tulee ymmärtämään, mikä väli on todellisuudessa työläisen ja kapitalistin välillä. Enin osa näistä suomalaisista ovat joutuneet ottamaan homesteadin täältä villiltä preeriltä ja saaneet kovia kokemuksia kärsiä; ei ole ollut suuria varoja kellään, mutta kumminkin jonkinlaisen turvemökin saivat tehdä ja siinä alkaa. Niinpä heillä on myötätuntoa työläisten pyrkimyksiin nähden, sillä nytkin juhlistamme kokoontuneet tulot myönnettiin puoluekasvatustyön edistämiseksi. Puhdas jäännös tuloista oli $40.40, josta puolet myönnettiin haalin korjausrahastoon ja toinen puoli puoluekirjallisuuden hankkimista varten osaston kirjastoon.

Osaston toiminta

on ollut vähän lamaannustilassa, on muuttanut entisiä osaston jäseniä pois palkkakunnalta ja on kiireetkin olleet syynä. Kun pitkää päivää ahertaa, tahtoo ihminen väsyä. Mutta ensimäiseksi on meidän saatava kirjastomme tarkotustaan vastaavaksi ja sentähden kartutamme varoja puoluekirjallisuuden hankkimiseen. Siis ensimäinen kokous on kaikille. Saapukaa joukkona, sillä silloin tullaan tekemään uusia suunnitteluja. Sen tosiasian eteen meidän on oltava valmiit tekemään mitä voimme, että saamme tulevan nuorison tietoiseksi siitä, kuinka kapitalistit kaukaa kiertämällä yrittävät saada työläisnuorisonkin palvelemaan ja nuoleksimaan heitä, josta saa palkaksi nälkää. Isänmaan puolustuksen nimessä lietsotaan nuorisoon enemmän ja enemmän intoa, jota kapitalismi käyttää sopivana hetkenä hyväkseen. Mutta jos nuoriso oppii ajattelemaan mistä kaikki johtuu ja miten, niin kurssi muuttuu. Kirjallisuus on voimakas tekijä siinä. Kun hyvään alkuun jo pienenä pääsee, siitä se jatkuu. Sentähden on tarpeellista meidänkin saada jonkun verran miellyttävää ja samalla hyvää kirjallisuutta nuorisolle. Kenpä ei sallisi tulevan sukupolven nousta ennellisempaan ja rauhallisempaa aikakauteen kuin se, mikä on ollut meillä itsellä. Se saadaan aikaan myöskin toimimalla kansainvälisesti. Siis alas kansalliset vihat ja alas sota, se olkoon tunnussanamme. — M. M.

Vermilion River, Ont.

S. J. osasto pitää kesäjuhlansa

t.k. 21 p. toveri Tom Jutilan farmilla. Nyt emme ota enää takaaskelta niinkuin viimein, nyt painetaan juhlat perille asti. Puhujia tulee olemaan juhlissa useampia, erittäinkin metsätyöläisiä varten. Farmarit ja metsätyöläiset, muistakaapa saapua tähän tilaisuuteen. Tuloista osasto on päättänyt antaa 40 prosenttia metsätyöläisten liitolle, sen järjestämisrahastoon. Siis tervetuloa juhlihimme, kyntömiehet, kuokkijat, ojanluojat oivalliset sekä metsäin kaatajat kämerät.

Osuustoiminnallinen yhteisymmärrys täällä

on elpymässä siitä päättäen kun kuulin että paikkakunnallemme on päätetty avata Sudburyssä sijaitsevan osuusliikkeen, Co-operative Trading Co. Ltd'n haaraliike eli kokeilupaikka toveri Sam Jutilan farmille. Niin toverit, eteenpäin täydellä höyryllä. Edistyköön yhteisymmärrys edelleenkin joukossamme osuustoiminta-alallakin, silloin voimme toivoa ja odottaa tuloksia omalle luokallemme ja itsellemmekin eikä yksityisille nylkyreille.

Organiseeraaja.

Viikon tapahtumista

"Kunnostuupi" Suomessa taas lahtarien valta, estettiin nyt painaminen "Tiedonantajalta." Toimittajan vankilaan vei lehden kirjoitukset, kun piloille se herroilta sai vaalikalastukset.

Keinoillansa noskejohto T. U. L:ää johtaa, he rikkureita suosivat, vaan vastustuksen kohtaa. Tahtovat jo veljenkättä lyödä Pihkalalle, liitossa kun tila löytyy skääppi-armeijalle.

Seitsensatais-vuosijuhlaa viettää turkulaiset, Mannerheimi kutsun sai, sai myöskin noskelaiset. Mutta oikut rienannevat sosdemien mielet, juhliinmenon kiellostansa kertoo syrjäkielet.

"Rote Fahnen" toimittajat saivat sakot niskaan, kun kehoittivat työläisiä viime vapun juhlaan. Vaikka siihen virkanyrkit kiellot kovat antoi, ja juhlivia raatajia kuulaviskuin tappoi.

Ennätykset lennostakin tippuu tämän tästä, tuo monelle ne lentokoneet lähdön elämästä. Atlannin on ylilento aivan uusi muoti, se kuoleman, tai dollareita, koitoksesta tuopi.

"Kristitylle kenraalille" löydettihin toimi, hän lähettilään palkalla nyt kellitellä voipi. Näin Kiinan herrat sopivat jo yhteistoiminnasta ja työläisien, talonpoikain verokiskonnasta.

MAGNUS RAEUS.

TYÖVÄEN URHEILU

Tulos-selostus

Vancouverissa, B. C. kesäjuhlien yhteydessä pidetyistä urheilukilpailuista — miehille 5-ottelu, naisille 3-ottelu ja pojille alle 16 v. 3-ottelu sekä osastojen välinen 2 mailin viestinjuoksu.

Miesten 5-ottelu

Kuulantyöntö: Lauri Salmi, Websters Corners 9.78 m. Arthur Härö, Vancouver 8.54 m. Sulo Nurmi Websters Corners 8.46 m.

Keihäänheitto: Arthur Härö, Vancouver 38.30 m. Arvid Mattila, Vancouver 37.50 m. Yrjö Anttila, Vancouver 36.34 m.

Pituushyppy: Arvid Mattila 5.32 m. Sulo Nurmi 4.83 m. Lauri Salmi 4.78 m.

Kolmiloikka: Arvid Mattila 10.92 m. Sulo Nurmi 10.72 m. Lauri Salmi 10.44 m.

60 m. juoksu: Arvid Mattila 9.1 sek. Yrjö Antila 9.8 sek. Lauri Salmi 9.9 sek.

Lopullinen järjestys miesten 5-ottelussa:

Arvid Mattila, Vancouver, 273 pistettä, Lauri Salmi, Websters Corners, 263.5 pist. Arthur Härö, Vancouver, 255.5 pistettä.

Osastojen välisen 5-ottelun kiertopalkinnon sai vuodeksi haltuunsa Vancouverin osasto 9 pisteellä Websters Cornersin 12 vastaan.

Naisten 3-ottelu:

Kuulantyöntö: (12 lb.) Irma Karen, Vancouver, 5.59 m. Sara Anttila, Vancouver, 5.38 m. Irja Lahtinen, Vancouver, 4.90 m.

Pituushypy: Sara Anttila 3.15 m. Irma Karen 3.13 m. Suoma Sointu, New Westminster, 2.69 m.

60 m. juoksu: Sara Anttila 12 sek. Suoma Sointu 12.2 sek. Taava Maunus Ladysmith 12.5 sek.

Lopullinen järjestys naisten 3-ottelussa:

Sara Anttila 120.5 pistettä Irma Karen 112.5 pist. Suoma Sointu 110. pistettä.

Poikien alle 16 v. 3-ottelu:

Kuulantyöntö: (12 lb.) Kalervo Gröhn, Vancouver, 9.83 m. E. Kari Vancouver, 8.64 m. T. Katainen, Web. Cor. 3.94 m.

Pituushyppy: K. Gröhn 4.57 m. E. Kari 4.26 m. T. Katainen 3.30 m.

60 m. juoksu: K. Gröhn 10.2 sek. E. Kari 10.2 sek. T. Katainen 11. sek.

Lopullinen järjestys poikien 3-ottelussa:

K. Gröhn 163.5 pistettä E. Kari 157.3 pistettä. T. Katainen 126.7 pistettä.

2 mailin viestinjuoksun voitti Websters Cornersin joukkue saaden siten omakseen kiertopalkinnon, jonka he ovat voittaneet kolmasti peräkkäin.

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Suomen Markkaa 39.50

Canadan Dollarista

Lähetyskulut:

40c lähetyksistä alle $20.00, 60c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 50c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Suomen rahaa ostetaan. Kurssi $2.45 sadasta Smksta.

Tehkää lähetykset osotteella:

VAPAUS,
Box 69, SUDBURY, Ont.

Laivapilettejä myydään.
Tiedustakaa pilettiasioita.

Vapaudelle ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS
PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario

VAPAUS MONTREAL BRANCH
1196 St. Antoine St.,
Montreal, Que.

JOHN WIRTA,
957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

AARO KIVINEN,
Kirkland Lake, Ont.

JOHN VUORI,
South Porcupine, Ont.

CHARLES HAAPANEN,
Osuuskauppa, Timmins, Ont.

DAVID HELIN,
eri paikkakunnilla Pohj.-Ontariossa

Urheilukilpailut onnistuivat muuten kokolailla hyvin, paitsi että osanottajia olisi saanut olla enemmän. Kenttä jossa kilpailut suoritettiin oli kaikkea muuta kuin urheilukilpailuun sopiva, sillä tasaista paikkaa ei ollut juuri nimeksikään. Erikoisesti voi mainita nuoren Gröhnin saavutukset, sillä hän on vasta 14 vuotias, joten hänestä voi vielä kehittyä ensiluokkainen yleisurheilija.

Karl Karen.

SUOMESTA

TYYPILLISTÄ KUNTAIN VEROJEN HUSEERAUSTA

Tarkastellessa Lahden kaupungin tilejä vuodelta 1928 havaitsivat tilintarkastajat, että kaupungin varoja on käytetty väärin ja ohjesääntöjen vastaisesti. Virallisessa lausunnossaan esittivät tilintarkastajat m.m. seuraavaa: "Teknillisten laitosten hoidossa huomasimme poiketun ohjesäännöistä, kun on myönnetty sanotun laitoksen isännöitsijälle huomattava lahja, sekä muutamille virkailijoille ylimääräisiä palkkioita yhteensä Smk. 12,713.37, alistamatta niitä rahatoimikamarin tai valtuuston hyväksyttäväksi, kuten mainitun laitoksen ohjesääntö edellyttäisi. Sanotun ohjesäännön noudattamiseen olisi mielestämme sitäkin suurempi syy, kun samanlaisia palkkioita on maksettu sähkölaitoksessa edellisinäkin vuosina."

Kaupungin maistraatti oli pyytänyt teknill. laitosten hallitukselta selitystä. tilintarkastajain lausunnon johdosta, tiedustellen syitä minkävuoksi sanottu hallitus oli poikennut pois ohjesäännöistään.

Teknillisten laitosten hallitusten antama selitys on tyypillinen näyte siitä ylimielisyydestä, jota sanottu hallitus osoittaa ohjesääntöjään kohtaan. Selityksessä yksinkertaisesti osoitetaan, että lahjan ostaminen kaupungin varoilla sähkölaitoksen johtajalle oli kohtuullinen ja oikea teko, vedottiin siihen, että aikaisemminkin on kaupungin varoilla lahjoja osteltu, m.m. kaupungintalon rakentaneelle rakennusmestarille, on aikoinaan ostettu muistolahja.

Lopuksi sanotaan selityksessä, että tilapäisluontoisen lahjan ja palkkion myöntäminen oli kyseessä olevassa tapauksessa täysin kaupungin laajan edun ja arvon mukaista, sekä että se ei vaatisi kaupunginvaltuuston vahvistusta.

Asia tuli käsiteltäväksi valtuuston kokouksessa, jolloin työläisvaltuutetut tuomitsivat teknillisten laitosten hallituksen ohjesääntöjen ylittämisen ja esittivät lausuttavaksi jyrkän paheksumisen tällaisista ohjesääntöjen rikkomisista.

Porvarilliset valtuutetut sitä vastoin hyväksyivät teknill. lait. hallityksen menettelyn, ja äänestyksessä luonnollisesti työläisvaltuutettujen kanta hylättiin.

Meksikon tasavalta

Kun Yhdysvaltain eteläisessä naapurimaassa Mexikossa taaskin on riehunut vallankumoussota, on paikallaan luoda lyhyt katsaus tuohon 760,000 neliömailia käsittävään maahan, jossa on 14 miljoonaa asukasta.

Rio Grande rajana Yhdysvaltoja vastaan

Epäsäännöllisen rajan Yhdysvaltoja vastaan muodostaa 1,100 mailin matkalla Coloradosta lähtevä Rio Grande joki, joka laskee vetensä Mexikon lahteen El Pason luona. Lännellä rajoittaa maata Tyyni valtameri, etelässä Guatemala ja Brittiläinen Honduras. Idässä on Mexikon lehti, jossa on Yucatan niemimaa minkä yhdistää mannermaahan vain soukka kannas.

Mexikon pääosa muodostaa keskimaan ylätasanko, joka on noin 5,000 jalkaa merenpintaa korkeammalla ja jota rajoittaa kaksi vuorenselkää, läntinen Sierra Madre ja itäinen Sierra Madre. Nämä vuoriselänteet jatkuvat Yhdysvaltoihin, missä ne yhdistyvät Rocky Mountain vuoristoksi. Korkeimmat nukkuvassa tilassa olevat entiset tulivuoret itäisellä selänteellä ovat Popocatepetl (savuava vuori), Ixtaccihuatl (nukkuva nainen) ja Orizaba, joiden korkeus on 17,000—18,000 jalkaa merenpinnasta ja joiden huippuja peittää ikuinen lumi. Ilmanala ylätasangolla on mieluisa ja terveellinen, mutta merenrantojen alavilla seuduilla vallitsee troopillinen ilmasto, joka vuorten alarinteillä muuttuu puolitroopilliseksi. Mexikon lahden rantamilla on ilmasto kuumaa ja epäterveellistä, sadetta on paljon. Tyynenmeren puolella ja sisämaassa sensijaan tarvitaan keinotekoista maankastelua ja vuorilta virtaavat joet on järjestetty siihen tarkoitukseen vedenjohtajiksi viljelysmaille.

Jätteitä muinaisesta korkeasta sivistyksestä

Mexikon historia ulottuu kauaksi historiantakaisiin aikoihin. Viimeaikaiset arkeologiset löydöt osoittavat, että Mexikossa aikoinaan vallitsi monoliperäinen korkea sivistys, jonka hävitti myöhempi valloittajarotu. Mexikon historiallisina aikoina vallitsi siellä sivistyskausi ajoja voidaan verrata Egyptin ja itämaiden korkeisiin sivistyksiin.

Yucatanilla, Oaxacassa ja Mexikon keskiosissa tehdyt muinaislöydöt todistavat Mexikossa aikoinaan alkuasukasten kesken vallinneen harvinaisen korkealle kehittyneen sivistyksen. Mexikon luonnohistoriallisessa museossa säilytettävä Yucatanilta löydetty "kalenterikivi" on aztekien jälkeensäjättämä mestariteos, todistaen miten korkealle oli kehittynyt heidän tietonsa tähtitieteessä ja matematiikassa. Yucatanilla löytyvät mayarauniot ovat näytteitä maya-heimon korkealle kehittyneestä rakennustaiteesta jota on alettu seurata Mexikossa ja osaksi Yhdysvalloissakin. Teotihuacannissa, keski-Mexikossa, löytyvät pyramiidit ovat toltekilaista mestarityötä ja vanhempia kuin Egyptin pyramiidit. Palenquen rauniot Mexikossa ovat otaksuttavasti vanhemmat kuin rauniojätteet missään muussa maassa.

Espanjalaisten valta Mexikossa

V. 1521 valloitti Hernando de Cortes Mexikon valtakunnan ja määräsi sen kuuluvaksi Espanjan kuninkaalle. Kolmesataa vuotta hallitsivat mexicolaiset Montezuman valtakunnassa. He murhasivat monin paikoin alkuasukkaat melkein sukupuuttoon ja hävittivät heidän taideteoksiaan, tuhansien vuosien sivistysjätteitä. Katolisia temppeleitä nousi indiaanitemppeleiden tilalle. Sivistys alkoi painua alaspäin. Espanjalaiset menivät kumminkin avioliittoon eloon jääneiden indiaanien kanssa, josta kehittyi aivan uusi rotu, "mestizo", joka nykyhetkellä muodostaa suurimman osan Mexikon kansasta.

Mexikon itsenäisyyden alku

Vuonna 1810 alkoi Mexikossa kuulua tyytymättömyyden valituksia Espanjan sortovaltaa vastaan. Kymmenen vuotta myöhemmin oli Mexikosta tullut itsenäinen valtakunta. Kuten useimmat latinalaiset maat, otti sekin perustuslaikseen Yhdysvaltain perustuslain hieman muutettuna. Mexikon virallinen nimi on "Yhtyneet Mexikon valtiot". Hallitusmuoto vuoden 1917 perustuslain mukaan on tasavaltainen, demokraattinen ja federaalinen. Hallituksessa on kolme osastoa — toimeenpaneva (presidentti); lainlaadinnallinen, kuuluen siihen eduskunta ja senaatti, ja juridillinen, jonka muodostaa maan korkein oikeus, johon presidentti nimittää tuomarit.

Maa on jaettu kahteenkymmeneen kahdeksaan valtioon, jotka ovat vapaita ja suvereeneja omien ja sisäisten asioittensa hoitamisessa; vielä on kaksi territoria ja federalinen alue. Pääkaupunkina on Mexico City, joka on mahdollisimman kosmopoliittinen uuden maanosan kaupunki, missä yhtyvät vanhan maailman kankea hienostuneisuus ja uuden maailman vapaampi katsomus. Asukkaita on 600,000. Muita suurempia kaupunkeja ovat Guadalajara ("luonnon helmi"), jonka asukasluku on 140,000; Pueblo, asukasluku 110,000.

Maanviljelys, teollisuus ja kauppa

Mexikon huomatuimmat elinkeinot ovat maanviljelys ja karjanhoito. Maa on hedelmällistä, mutta sitä ei ole vielä alettu viljellä siellä ja täällä olevilla suurilla ränsseillä. Viljelys tapahtuu vielä aivan primitiivisin keinoin, vaikka kaikkialla näkeekin jo että uudenaikaisilla koneilla ja keinoilla aletaan kokeilla. Metsissä on mäntyä, kuusta, siiteriä, mahonkia, ruusupuuta j.n.e. Maantuotteista ovat huomattavimmat maissi, pumpuli, sisali, tupakka, sokeri kahvi, pavut, vehnä ja siirappi. Mainittava on, että kaikkien vanhimpien raunioiden yhteydessä on löydetty merkkejä siitä että kaukana menneisyydessä jo harjoitettiin maanviljelystä.

Maanviljelyksen jälkeen ovat Mexikon huomattavimpia tuotapuolia mineraalit. Kaivantoteollisuus on kehitetty mahdollisimman korkeaan tasoon aina niiltä ajoilta saakka, jolloin espanjalaiset valloittivat maan. Espanjalaisten valloituksesta saakka (1521) vuoteen 1922 on Mexikossa kaivettu hopeaa 3,000,000,000 dollarin arvosta, noin 155,000 tonnia, joka on kaksikolmatteaosaa maailman hopeatuotannosta viimeisten 400 vuoden ajalla. Yhdysvaltain pääomaa on sijoitettu Mexikon kaivantoteollisuuteen n. 500,000,000 dollaria. Tällä hetkellä saadaan Mexikosta kolmasosa maailman hopeasta ja 5 prosenttia kullasta.

Muita Mexikossa löytyviä metalleja ovat lyijy, sinkki, arsenikki, grafiitti, elohopea j.n.e. Myöskin löytyy alhaisarvoista kivihiiltä arvion mukaan noin 300,000,000 tonnia. Coahuilan valtiossa kaivettiin v. 1926 kivihiiltä 800,000 tonnia.

Vuodesta 1910 saakka on Mexikon paloöljy tullut maailman markkinoiden merkitseväksi tekijäksi. V. 1926 saatiin Mexikosta neljäsosa maailman koko öljytuotannosta. Suurin öljyä lähettävä satama on itärannikolla sijaitseva Tampico.

Rautatiet ja kansanvalistus

Mexikossa on 16,000 mailiarautateitä, joista suurin osa kuuluu hallituksen kontrollin alaisuuteen. Southern Pacific of Mexco kulkee länsirannikkoa ja yhdistää Mexikon Yhdysvaltoihin rautateitse.

Mexikon opetuslaitos ulettuu kuudennelletoista vuosisadalle. Yliopisto perustettiin Mexico Cityyn jo ennen kuin pilgrimit tulivat Massachusettsiin. Mutta kansalle ei Mexikossa ole annettu opetusta, Espanjan vallan aikana ei lainkaan. Koulut olivat vain ylhäisöä ja papistoa varten. Siksi on lukutaidottomuus yhä vieläkin harvinaisen suuri tavallisen kansan keskuudessa. Vasta viime vuosina on kansakouluopetukselle alettu antaa huomiota. Siinä suhteessa on Mexiko ollut aivan edelläkävijämaa. Vuosina 1924—1928 Callesin hallituksen aikana kun maassa riehuivat sisäiset rettelöt, perustettiin 4,000 uutta alkeiskoulua. V. 1900 oli Mexikon asukkaista 80 prosenttia lukutaidottomia. Nykyään on lukutaidottomia enää ainoastaan 62 prosenttia. Niin nopeasti ovat koulut vaikuttaneet.

Vallankumoukset

Vuodesta 1884 vuoteen 1910 hallitsi Mexikossa diktaattorina ja täydellisenä itsevaltiaana kenraali Porfiro Diaz. Hän, vaikka nimellisesti presidentti, oli Mexikon kruunaamaton kuningas. Mutta v. 1911 puhkesi vallankumous. Tuo liike, joka alkujaan oli puhtaasti poliittinen, sai 1917 sosialisen muodon. Uudet johtajat alkoivat tehdä työtä kansankerrosten hyväksi, antaen heille maata ja opetusta. Vallankumouksellisten hallitusten ystävällinen suhde työläisiä ja maanviljelijöitä kohtaan, on saanut aikaan sen, että Mexikossa on kehittynyt voimakas työväenliike unionismin muodossa. V. 1922 oli Mexikossa 564 yhteenkuuluvaa työuniota ja niissä 640,000 jäsentä. Näiden yhdistyneiden lisäksi löytyy joitakin itsenäisiä ja voimakkaita unioita kuten rautatieläisten veljeskunnat, joihin kuuluu 47,000 jäsentä ja satamatyöläisten unio, johon kuuluu 15,000 jäsentä. Mexikon laeissa on säädöksiä, jotka turvaavat työläisiä. Kahdeksan tunnin työpäivä on turvattu. Naisten ja lasten yötyö on jyrkästi kielletty. Työläisten osuus työn tuloksiin pakotetaan voimaan. Loukkauskorvauslaki on voimassa. Yhdistyminen, unioon yhtyminen, tunnustetaan eroittamattomasti kuuluvan työläiselle. Jos työläinen eroitetaan työstä ilman syytä ja toinen otetaan tilalle, tulee eroitetulle maksaa kolmen kuukauden palkka.

Mexikossa on sodittu ja taisteltu melkeinpä yhtämittaisesti viimeiset 20 vuotta. Kun yksi hallitus on saatu ku kistetuksi, on heti syntynyt uusi vallankumous. Niin nytkin parhailaan käynnissä oleva. Presidentiksi valittu nousi mies alkoi tointansa hoitaa, nousi kapina, joka nyt parhaillaan riehuu.

Mexikolaiset Yhdysvalloissa

Vuodesta 1924 alkaen, jolloin kvootalaki Yhdysvalloissa astui voimaan, ovat mexikolaiset, he kun eivät kuulu kvoota-lain alaisuuteen, olleet kaikkein lukuisin osa siirtolaisista. Heitä tavataan varsinkin etelä- ja länsivaltioissa. Hallituksen laskujen mukaan olisi Yhdysvalloissa 480,000 mexikolaista mutta todellisuudessa heidän lienee huomattavasti suurempi. Los Angelesin kaupungissa on yli 100,000 mexikolaista, El Pasossa yli 60,000, San Antoniossa yli 75,00 ja esim. Detroitiin on mexikolaiset jo kulkeutuneet niin, että heitä siellä on vähintäin 7,000. Nämä mainitut ovat Yhdysvaltain siirtolaisina saapuneita mexikolaisia. Niiden lisäksi löytyy täällä syntyneitä mexikolaisia kymmeniä tuhansia, joten siitä huolimatta, että Mexiko on rikas maa, sen kansalaisten luku täällä yhä kasvaa. — F.L.I.S.

Elonhetkiä

Kun istahdan hetkeksi levähtämään,
kuulen korvissain honkain laulun,
purojen kirkkaan lirinän
ja mahtavan koskien pauhun.

Niin muistelen elettyä eloa, —
pakkasen, joka varpaani hiilsi,
vihaisen viiman, joka viheltäin
mun poskeni orvelle piirsi.

Minä synnyin honkien parissa
ja pienoisna pettua järsin,
taattoni, emoni sortuivat,
minä elin ja nälkää kärsin.

Kun vartuin ja tartuin kirveeseen
yhä puutteen vuosia vietin,
kera honkien hiljaisen huminan
syytä kohtalon kovan ma mietin.

Ja vihdoin ma elämän tajusin:
mun hikeni toiselle vuotaa,
mut mitenkä osani elämään saan—
se keino ja neuvo te suokaa — —.

Ja silloin — idän taivas käy punaiseks',
soi mahtava voittajan laulu,
tuosta mun mietteeni vastauksen sai, —
siis soikohon taistelun pauhu!

H. Tammi.

LUONNOLLINEN SUKUPUOLILÄMÄ

(Ainoa teos alaltaan)
Jokaiselle — mutta erittäinkin kaikille avioliitossa oleville ja avioliittoon aikoville — pitäis välttämättömästi olla tämä opas. Hinta $1.50
Tilatkaa osoitteella:
Dr. Koski's Health Service
Box 1197, San Francisio. Calif.

ELGIN LUNCH
12 Elgin Street,
Phone 2141
Ruokaa ja asuntoa saatavana.
SUDBURY, ONT. (K

Pernun Veljesten
SERVICE TAXI
PÄIVÄ- JA YÖ-PALVELUS
Suomalaiset ajurit.
Puhelin 2330 Sudbury, Ont.

MONTREALISTA—CHERBOURGIIN-SOUTHAMPTONIIN
Heinäk. 10 ..... MONTROSE
Heinäk. 18| Elok. 15 ..... METAGAMA
Heinäk. 24| Elok. 21| Syysk. 18 ..... MONTCALM
Elok. 1| Elok. 29| Syysk. 26 ..... MONTCLARE
Elok. 7| Elok. 27 ..... MONTROYAL
Elok. 31 ..... DUCHESS OF RICHMOND

LIVERPOOLIIN
Heinäk. 12 ..... MONTROYAL
*Heinäk. 19| Elok. 14 ..... DUCHESS OF YORK
Heinäk. 20| Elok. 17| Syysk. 14 ..... MELITA
Heinäk. 26| Elok. 21 ..... DUCHESS OF ATHOLL
Elok. 2| Elok. 28| ..... DUCHESS OF BEDFORD
Elok. 3| Elok. 31 ..... MINNEDOSA
Elok. 9 ..... MONTROSE
Syysk. 4| Syysk. 27 ..... DUCHESS OF YORK

GLASGOWIIN—BELFASTIIN
Heinäk. 12 ..... MONTROYAL
Heinäk. 20| Elok. 17| Syysk. 14 ..... MELITA
Heinäk. 26 ..... DUCHES OF ATHOLL
Elok. 3| Elok. 31 ..... MINNEDOSA
Elok. 9 ..... MONTROSE

QUEBECISTA
EMPRESS PALVELUS — CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN
Heinäk. 9| Heinäk. 30 ..... EMPRESS OF SCOTLAND
Heinäk. 23| Elok. 13 ..... EMPRESS OF AUSTRALIA
Elok. 20| Syysk. 10 ..... EMPRESS OF SCOTLAND
Syysk. 3| Syysk. 24 ..... EMPRESS OF AUSTRALIA
Syysk. 6 ..... EMPRESS OF CANADA
*Poikkeaa Cobb'ssa.

Yhteys Hullista Suomeen joka keskiviikko

Lähempiä tietoja hinnoista sekä purjehduksista halutessanne kääntykää kenen tahansa Canadian Pacifin Laivayhtiön asiamiehen puoleen tai C. H. White, District Passenger Agent, North Bay, Ont.

Canadian Pacific
Maailmani suurin matkustus Järjestelmä

Pitäkää aina mukananne Canadian Pacific Express Companyn matkustajain mahsuosoituksia. Vaihdetaan missä tahansa.

Suomen Pääkonsulivirasto

koko Canadaa varten suorittaa kaikkia maan viralliselle edustukselle kuuluvia tehtäviä, antaa passeja matkustusta varten kotimaahan tai muualle, vahvistaa asiakirjoja, käännöksiä y.m., selvittää perintö- ja muita Suomen kansalaisiin kohdistuvia asioita.

Osoite:
Consulate General of Finland,
Room 918
1410 Stanley Street, Montreal.
(Corner St. Catharine and Stanley)

AKSELI RAUANHEIMO,
pääkonsuli.

Lisäksi on Suomella edustajina Canadassa: Konsuli Erick J. Korte, Port Arthur, Ont. — Adiel Sasarmäki, 319 Bay St., Toronto, Ont. — H. P. Albert Hermanson, 479 Main St., Winnipeg, Man. — Thomas Fransai, Box L, Copper Cliff, Ont. Charles E. Magnusson 54 Dock St., Saint John, N. B.

KOLIA ja PUITA
Laberge Lbr. Co.
Puhelin 777
Sudbury, Ont.

OSUUSRUOKALA
Kirkland Laken järjestyneiden työläisten omistamassa ruokalassa. 27 Kirkland St., tarjoillaan ruokaa aterioittain ja viikkomaksulla. Huoneita myöskin saatavana. Järjestyneet työläiset, liittykää jäseniksi.
KIRKLAND LAKE FINNISH ASSOCIATION,
Box 297 ja 657, Kirkland Lake, Ont.

Parturiliikkeeni
7 Durham St. Sudbury, Ont.
Palvelee teitä aina auliisti ammattitaitoisella työllä. (MTr.
MATTI AHO

DELONGCHAMP
Cartage Co., Ltd.
Sudbury, Ont.
Olemme avanneet autokumien korjausliikkeen joten otamme nyt vastaan kaikenlaista autokumien ja sisäkumien korjausta.
Tyydyttäväisyys taataan.

I. S. SALO
Kuka, ja kelloseppä, tekee asiallisuuden työtä halvimmalla. Suuri varastoo timantteja, kelloja y.m. kultaja hopeatavaraa.
192 S. Algoma Street,
Port Arthur - Puh. N. 1238

Dr. S. J. Miller
HAMMASLÄÄKÄRI
Spesialisti
tekohampaiden ja kruunujen laitossa sekä siltatyö alalla.
Acme apteekin yläkerrassa
Cedar ja Durham kat. kulmassa
P. O. Box 536 —— Puhelin 52
SUDBURY, ONT. (K)

100
JALKAA LAPAMATOJA
enemmänkin tulee usein Alve-Satsin nautittua

Arvoisa Apteekkari: Nöyrimmät kiitokset siitä lapamatolääkkeestä jonka minä tilasin. Siitä ei lähtenyt varsin 200 jalkaa, mutta yli 100 jalkaa varmasti ja nyt olen niinkuin toinen mies. Ne lääkkeet teki tehtävänsä, olen sydämellisesti kiitollinen. Piirsi Kalle Mäki, Augusta, Mont.

ALVE-SATSI: Apteekkari Lignellin erityinen keksintö, KAKSINKERTAINEN VOIMA. Tämä lääke tappaa varmasti lapamadot ja kaikki vatsassa olevat madot. — Matojen yleiset tuntomerkit ovat seuraavat: Väsähteitä rinnan alla, muuttuvaista kipua vatsassa, kova ruokahalu, kuin myöskin ruokahalun puute, vatsan täytelläisyys, oksentaminen tai taipumus oksentamaan, siniset renkaat silmien alla, painon vähentyminen ja epämiellyttäviä tunteita vatsassa. Monet kärsivät tätä yleisesti tuloksena sopimattomasta ruokajärjestelmästä ja moni joka on sairas eikä löydä mitään huojennusta tavallisista lääkkeistä tuskilleen, varmasti kärsii madoista, vaikkei niitä ole näkynytkään tarvetta tehdessä. — Tämä LAPAMATOLÄÄKE on tullut tunnetuimmaksi ja suosituimmaksi kuin mikään muu suomalaisten myymä ja valmistama lapamatolääke Amerikassa.

LIGNELLIN ALVE-SATSI
(Kaksinkertainen voima) — Lääke voidaan nauttia ilman lääkkeen maksaa tuntematta. — Lähetetään postimaksuineen $1.50 hinnalla, täydelliset ohjeet mukana.
—Lignellin Apteekki on suurin—
—Suom. Apteekki Yhdysvalloissa—
P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.

Rautaisessa renkaassa

KATKELMA ROMAANISTA "RAUTAVYÖRY". — KIRJ. A. SERAFIMOFITSH. — SUOM. KAARLO HALME.

Öiset ikkunat tuijottivat himmeästi yön pimeyteen. Niitten äänettömyydessä oli jotain peloittavan salaperäistä.

Tuolilla seisovasta lasittomasta öljylampusta nousee huojuva, musta juova, joka hiljalleen kohoaa kattoa kohti. Tupakansavu täyttää koko huoneen. Lattialla on eriskummallinen matto, joka on täynnä kummallisia merkkejä, vihreitä ja sinisiä kuvioita ja mustia, katkonaisia viivoja. Se on suuri Kaukaasian kartta.

Varovasti, sukkasillaan, paidankaulukset avoinna ryömii kartalla koko päällikkökunta. Muutamat tupakoivat, varoen pudottamasta tuhkaa kartalle, toiset eivät hetkeksikään irroita katsettaan siitä. Kosuh istuu jalat ristissä; pienet, pistävät silmät tuijottavat jonnekin etäisyyteen ja kasvoilla on vakava ilme. Sankka tupakansavu kietoo sisäänsä kaiken, kartan sekä miehet...

Pimeitten ikkunoitten läpi vyöryy tupaan herkeämätön joen kohina, joka päivisin on kokonaan joutua unohduksiin.

Talosta, jossa esikunta majaili, samoin kuin viereisistäkin taloista, olivat asukkaat ajetut tiehensä. Siitä huolimatta keskustelivat miehet puoliääneen, kuiskien:

— Tähän me näännymme kaikki. Ei ainoatakaan sotilaallista määräystä täytetä. Ettekö te itsekin huomaa, että se on totta?...

— Sotilaille ei voi tehdä kerrassaan mitään.

— Nekin joutuvat kaikki saman kohtalon uhriksi, — kasakat silpovat heidät kaikki.

— Talonpoika ei havahdu ennenkuin ukkonen jyrähtää.

— Mitä helvetin jyrinää he vielä kaipaavat. Joka puolellahan loimuavat tulipalot täyttä päätä.

— Meneppäs ja koeta kertoa se heille, niin saat nähdä mitä he sanovat.

— Minun mielipiteeni on se, että meidän on vallattava Novorossijsk ja sulkeuduttava sinne.

— Novorossijskista ei voi olla puhettakaan, — sanoi eräs joukosta. Hän oli puettu puhtaaseen mekkoon, joka oli vyötetty remmillä. Kasvot olivat sileäksi ajellut. — Minulla on toveri Skornjakin tiedotos. Siellä on kaikki menyt puuroksi; siellä ovat kasakat ja saksalaiset, turkkilaiset ja menshevikit, es-errät ja kadetit sekä meikäläinen vallankumouskomitea. Kaikki pitävät kokouksia, soittavat suutansa loppumattomiin, harkitsevat asioita, juoksevat neuvottelusta neuvotteluun, suunnittelevat tuhansia pelastussuunnitelmia, — ja kaikki tämä on ainoastaan veden kantamista seulalla. Armeijan sinne meneminen merkitsee sen lopullista rappeutumista...

Joen loppumattoman kohinan keskellä kuului aivan selvään laukaus. Se kuului kaukaa, mutta salaperäiset mustaan yöhön tuijottavat tummat ikkunat varoittivat heti; nyt... nyt se alkaa...

Kaikki kuuntelivat jännitetyllä levottomuudella. Ulkonaisesti näyttivät he tyyniltä, irroittamatta paperossia hampaistaan ja tupruttaen kauheita savupilvfiä. Sormet liukuivat edelleenkin karttaa pitkin, jonka he olivat tutkineet viimeistä viivaa myöten ja osasivat sen melkein ulkoa.

Mutta tarkastipa sitä miten päin tahansa, tulos oli aina sama; vasemmalla oli sinisellä painettu meri, oikealla yläkulmassa häämöittivät kirjavina täplinä vihollisen hallussa olevat kasakkakylät ja aulat; alakulmassa sulki tien läpipääsemätön vuorijono. Oltiin aivan kuin satimessa.

Valtavana leirinä seisoivat he nyt kartalla merkityn, mutkittelevana juovana juoksevan joen rannalla. Sen kohina kuuluu lakkaamatta tuvan tummien ikkunoitten läpi. Ja kaikkialla kartalle merkityistä rotkoissa, heinäköissä, metsissä, aulóissa ja kasakkakylissä kokoontuvat vihamieliset kasakat. Tähän asti oli onnistuttu kukistamaan kapina muutamissa kylissä, jotka omintakeisesti olivat nousseet kapinaan, mutta nyt on koko valtava Kubani kapinan liekeissä. Kaikkialla on neuvostovalta kukistettu; sen edustajat ovat kaikkialla surmatut, ja hirsipuut törröttävät joka paikassa aivan kuin ristit hautausmaalla.

Kaikki bolshevikit hirtetään. Ne ovat suuremmaksi osaksi muualta tullutta väkeä, mutta löytyy silti kasakoittenkin keskuudessa bolshevikkeja. Kaikki järjestään joutuvat hirteen. Mihin paeta? Missä on pelastus?

— Sehän on selvä. On pyrittävä Tihoretshkajaan, sieltä Pyhän Ristin kautta on tie auki Venäjälle.

— Pyhän Ristin kauttako? On sinun päässäsi järkeä! Miten sinä luulet sinne asti pääseväsi koko kapinallisen Kubanin läpi, ilman patruuneja ja tykinkuulia?

— Minun mielestäni olisi yritettävä pääjoukkojen luo...

— Missä ne nyt ovat ne pääjoukot? Oletko sinä ehkä saanut langattoman piipunkoppasähkösanoman? Sano nyt sitten edes meillekin.

— Johan minä sanoin että on vallattava Novorossijski ja istuttava siellä niin kauan kunnes Venäjältä ehtii apua.

Näin he puhuvat, mutta jokaisen sisimmässä välkehtii ajatus:

— Antaisivat minulle tuon tehtävän, niin minä laatisin erinomaisen suunnitelman ja pelastaisin kaikki...

Joen kohina vaimensi taas pahaa ennustava kaukainen laukaus. Hetken kuluttua se toistui, sitten vielä kerran, ja yht'äkkiä alkoi laukauksia sataa kuin seulasta. Sitten kaikki vaikeni.

Kaikki käänsivät päänsä liikkumattomia, tummia ikkunoita kohti.

Jossain lähellä, seinän takana tai vinnillä, lauloi kukko.

— Toveri Prihodko, — sanoi Kosuh, — menkää ottamaan selvää.

Nuori, lyhyeen liivinuttuun puettu kubanilainen kasakka, jonka kauniit kasvot olivat ylt'yleensä ohuitten rokonarpien peittämät, poistui tuvasta, hiipien varovasti paljain jaloin pois kartan päältä.

— Mutta minä sanon että...

— Suokaa anteeksi, toverit, mutta on kerrassaan mahdotonta... — keskeytti puhdaspaitainen, sileäleukainen mies, nousten seisomaan ja katsellen tyynesti kartalla ryömiviä; kaikki he olivat joko sodassa upseereiksi päässeitä talonpoikia, tai sitten tynnyrintekijöitä, puuseppiä ja partureita, mutta hän itse sensijaan on saanut hyvän sotilaskasvatuksen ja sen lisäksi vielä vanha vallankumouksellinen. — On kerrassaan mahdotonta johtaa tuollaisessa kunnossa olevaa armeijaa. Se merkitsee samaa kuin tuhota se kokonaan. Se ei ole mikään armeija, vaan kokouksia pitävä ihmislauma. Se on ehdottomasti järjestettävä uudelleen. Sen lisäksi kymmenet tuhannet pakolaisten kuormarattaat sitovat armeijan käsistä ja jaloista. Ne on eroitettava armeijasta, — menkööt minne haluavat tai palatkoot takaisin koteihinsa; armeijan on oltava täysin vapaa liikkeissään. Kirjoittakaa määräys: "Jäämme kylään kahdeksi päiväksi uudelleen järjestymistä varten..."

Näin hän puhui, mutta sanojen takana piili ajatus: "Minulla on laajat tiedot, teorian ja käytännön yhdistely, minä olen tutkinut sotilaskysymystä historialliselta kannalta, — minkätähden juuri hän enkä minä? Joukko on sokea ja aina sentään joukko..."

— Ajatteletteko te mitä puhutte? — kuului Kosuhin raudanruosteinen ääni. — Jokaisella sotilaalla on kuormastossa isä, äiti, morsian, perhe, — miten hän voisi ne jättää? Ja jos käymme tässä istumaan ja odottamaan, niin ei tarvitse kauankaan odottaa, kun kasakat tulevat ja katkaisevat kaulan joka ainoalta. Ei, on mentävä eteenpäin, eteenpäin ja eteenpäin. Matkan varrella järjestämme joukot uudelleen. On kuljettava merenrannikkoa pitkin, päästävä nopeasti kaupungin ohi eikä pysähdyttävä missään. Täten pääsemme Tuapseen saakka, sieltä kuljemme vuoristoa pitkin vuoriharjanteen yli ja yhdistymme päävoimiin. Ne eivät ole vielä kovin kaukana. Mutta täällä odottaa meitä joka hetki kuolema.

Silloin kaikki alkoivat puhua ja jokaisella oli valmiina suunnitelma, erinomainen hänelle itselleen ja kokonaan kelpaamaton toisille.

Kosuh nousi. Poskilihakset jännittyivät, pienet harmaat silmät välkkyivät kulmakarvojen alta. Hän lausui tyyneesti:

— Huomenna lähdemme liikkeelle... aamunkoitossa...

Ja itse ajatteli: "Eivät täytä määräystä, vietävät..."

Kaikki vaikenivat väkinäisesti, mutta tämä vaikeneminen merkitsi:

"Lait eivät ole koskaan hulluja varten....."

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotukset tässä osastossa ovat: Tilapäisottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena lehdessä ilmestyvässä muodossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja edelleen 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suletuna koko päivän.

MYYTÄVÄNÄ 2 FARMIA CONISTONIN tien vieressä, 3½ mailia Sudburysta. Lähempiä tietoja antaa C. B. Levesque, Coniston Road, Ont. (MK-24)

PORT ARTHUR, ONT.

NARVASEN SAUNA AUKI JOKA arkipäivä, paitsi keskiviikkosin, kello 2—12 yöllä. 218 Secord St., Port Arthur, Ont. — Puhelin N. 2696.

PITEÄTUKKAISIA MIEHIÄ JA naisia halutaan Laken parturisaappaa. 276 Bay Street.

FORT WILLIAM, ONT.

TILATKAA PUKUNNE MATTI Maineelta 627 Simpson Street. — Puhelin 1185 S.

DR. J. S. STRACHAN, HAMMASlääkäri, puhelin S. 370, Ross Block, Fort William.

C. A. STENBACK, VÄLITTÄÄ OSAKKEITA ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St. Fort William, Ont.

TORONTO, ONT.

TORONTON SUOMALAISESTA Leipomosta on aina saatavana kaikkia leipomoalaan kuuluvia tuotteita. Toronto New Bread Co. 44 Mitchell Ave., Toronto, Ont. Puhelin Ad. 3198. (MK)

SUOMALAINEN KAMPAAJA, 91 Broadview Ave., Queen kadun kulmassa, Toronto, Ont. (K

SUOMALAINEN LUONNONLÄÄkäri, 85 Huron Street, puhelin Kenilty 9385J, Toronto, Ontario, Tunnit: 9—11 ap. ja 3—8 ip. Erikoisala: Reumatismi, hermohäiriöt ja niiden aiheuttamat taudit, nuorentuminen, finnit ja syylät, naisten salaiset. Käsin-, koneellinta ja sähkähierontaa. Valo- ja violettisädehoitoa. Kasviskeittokirja 25¢ cfv. "Kasvisruokaa kaikille" $2.00 saa tilata yllä main. osot. Kosmas Kiiskinen, luont. terveyd. neuvoja.

HUOKAA JA ASUNTOA SAADI aina kohtuuhinnoilla. Olivia Kauhanen, 47 Widmer St., Toronto, Ont. (K

TIMMINS, ONT.

PARTURILIIKE SIJAITSEE 43—4th Ave. Myöskin huoneita saatavana samassa paikassa. Jalmar Koivi, Timmins, Ont. (K)

MONTREAL, QUE.

ED HELSBERG, ASIOIMISTO, 926 St. Monique St., puhelin Harbour 6396. Lakiasioita, asiakirjoja, oikeudessa tulkkina sekä muita alaan kuuluvia asioita.

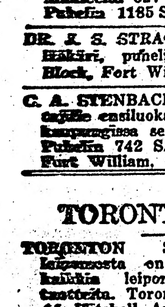

KELLOSEPPÄ

A. Heiskanen

SUDBURY, ONT.

—Box 1873—

9 Durham St.

POJAT HUOM.!

Ne, jotka tietävät olevansa asunto- ja ruokavelkaa allekirjoittaneelle, niin tehkää ilmoitus itsestänne ensi tilassa tai muuten julkaisen nimenne julkuvasti sanomalehdessä. (166

MRS. LEMPI KIVINEN,
273 Richmond Street West,
Toronto 2, Ont.

Halutaan tietää

Tärkeän asian vuoksi haluaisin tietää missä on asareni pojat Aarne ja Paavo Lampinen, Saarijärveltä? Jos he eivät itse tätä huomaa, niin joku joka heistä tietää olisi hyvä ja ilmottaisi osotteella: (162

Mr. John Hyytiäinen,
Box 243, Copper Cliff, Ont.

Haluaisin tietää missä on serkkuni Miss Selma ja Mr. E. Koltamäki, kotoisin Vaasan läänistä, Kuortteella? Jos ei he itse satu tätä huomaamaan, niin voisko joku olla niin hyvä ja antaa heidän osotteen alaolevalla osotteella: (162

Mr. Otto Koivisto,
Box 29, Benalto, Alta., Can.

Keski-Ontarion uutisia

Sudbury

KAUPUNKIKOMITEAN KOKOUS

on tänä iltana kello 7 ip. Libertyhaalilla. Solujen edustajien oltava poikkeuksetta saapuvilla.

Beaver Lake

Naisten hommista

Siitä pyhäkoulusiasta olemme pohtineet jo monessa kokouksessa. Emme katsoneet tarpeelliseksi yhtyä kannattamaan kesäleirihommaa, koska farmarin lapset ovat kaiken kesää ikäänkuin leirillä ja monella, joka haluaisi lähettää lapsensa kesäleirille, ei ole varoja maksaa 5 dollaria. Siksi päätimme järjestää itse pyhäkoulun, johon saa ottaa osaa ympärillä asuvien lapset. Säännöt olemme tilanneet sihteeristöltä ja opettajaksi olemme valinneet Niko Piispasen. Toivomme että Niko ottaa toimen vastaan ja määrää ajan koska pyhäkoulu alkaa. Jätimme asian kyläjärjestön huostaan syystä, että Niko on järjestön puolesta käynyt kurssin pyhäkoulunopettajaa varten ja äidit tuntuvat uskovan lapsensa hyvin hänen huostaansa; hänellä on kaikki ne edellytykset, joita opettajalta vaaditaan. Sitte toitotan uudestaan kun saan kuulla ajan koska on soveliain alkaa koulu.

Sairautta

on ollut joukossamme. Mrs. Manda Helin on määrätty leikkaukselle umpisuolen takia. En tiedä koska toveritar menee leikkaukselle, mutta toivoisimme pikaista parantumista ilman leikkauspöytää. — Se valittu.

Taloudenhoitajan Toimi

Julistetaan avoimeksi C. S. J. Creighton osaston haalilla.

Palkkaetuihin kuuluu: kolmen huoneen asunto, valo, lämpö, autovaja sekä viidentoista dollarin rahapalkka. Paikka on erittäin sopiva jollekin käsityöläiselle, kuten suutarille, räätälille t.m.s. Hakijalta vaaditaan Kommunistipuolueen ja Suomalaisen Järjestön jäsenyys sekä raittiutta. Hakemukset lähetettävä heinäk. 16 päivään mennessä osot.:

C. S. J. Creighton Os. Johtokunta,

Box 92, Creighton Mine, Ont

Syntynyt

Meille syntyi terve tyttö toukokuun 13 pnä, jota alamme kutsua nimellä EVELYN SUSANNA.

Äiti ja tyttö voivat hyvin.

HILJA ja ALE SIMONSON,
Steeledale, Sask., Can.

Työläistoverit! **Saapukaa joukoin!**

Pohjoisen Piirin Nuorisokurssien

Alkajais-Iltamiin

jotka pidetään

POTTSVILLESSÄ

Heinäkuun 13 päivänä, alkaen klo 8 ip.

Ohjelmassa on puheita, runoja sekä kolminäytöksinen kappale

"Onnenveräjä"

jonka esittää Timminsin nuoriso-osastolaiset.

Ovimaksu on ainoastaan 35 senttiä

Siis jokainen, joka kynnelle kykenee, saapukoon silloin Pottsvilleen antaakseen kannatuksensa nuorisokurssityölle!

KURSSIKOMITEA.

Yhdistyneet Elämäntovereiksi Toisilleen

Miss Tilda Kivi

ja

Mr. Gustav Homfeld

Timmins, Ont.

Parhainta onnea elämänne myötä- sekä vastamäessä toivottavat seuraavat toverit:

Linnea Ojanen
Jarl Lind
Frans Rulelski
Martha Rulelski
Laina Hill
Yrjö Ojanen
Francis Vuori
Helvi ja Laina Huhtala
Ida ja Antton Huhtala
Minnie ja John Aalto
Viesti, Aili ja Ilmari Schroeder
Heinäkuun 1 pnä 1929.

Kuuluisa Tohtori Määrää Nuga-Tonea Munuais ja Virtsarakko Häiriöille

"Koko 65 vuotisen lääkärinuranni aikana" sanoo Tri B. B. Crawford, "en ole löytänyt lääkettä joka tuottaisi niin nopeita ja tyydyttäviä tuloksia munuais- tai virtsarakkohäiriöille kuin Nuga-Tone. Tämä mainio liike huojentaa kiusallisia ja ikeitä seikkoja, tekee vaarattomaksi ja poistaa myrkylliset aineet elimistöstä, tyynnyttää ja vahvistaa häiriintyneitä ja heikontuneita elimiä, lopettaa liiallisen vedenheiton öisin ja tekee meme levolliseksi, vahvistavaksi ja virkistäväksi.

"Nuga-Tone tekee suorastaan ihmeitä ihmisille joilla on vatsahäiriöitä, hucno ruuansulatus, painon tai voiman kadottaminen, elinvoiman vähentyminen, umpitauti, yleinen heikkous ja muut samanlaiset kivut. Ihmisten jotka ovat jonkin näiden tautien vaivaamia tulisi saattia Nuga-Tonea viipymättä. He tulevat hämmästymään huomatessaan sen nopeasti seuraavat tulokset."

Tri Crawford on terve ja voimakas 86 vuotiaana. Hän on määrännyt Nuga-Tonea tuhansille potilaillensa erinomaisilla tuloksilla ja tämän lehden lukijoiden tulisi seurata tämän kuuluisan tohtorin neuvoa. Nuga-Tonea on myytävänä kaikissa rohdoskaupoissa. Jos ei rohdoskauppiaallanne ole sitä varastossa, hän voi hankkia sitä teille tukkukaupastaan.

SUURIN JA AJANMUKAISIN RUOKALA

HOLM'S CAFE

439 Queen Street West (Spadina Ave. ja Queen St. Kulmassa)

TORONTO, ONT.

HYVÄ RUOKA JA KAHVI SEKÄ SUOMALAISET LEIVOKSET

Tervetuloa! Tervetuloa!

Kokouskutsu

International Co-Operative Trading Co. Ltd. osakkeenomistajien puolivuosikokous pidetään maanantaina heinäkuun 29 päivänä, alkaen kello 8 illalla S. J. osaston haalilla, 211 Robertson St., Fort William, Ont.

Kokouksessa tullaan keskustelemaan ja päättämään kaikista esilletulevista liikettä koskevista asioista. (TKP)

Johtokunta.

Kuivaa Polttopuuta

saatavana lähellä Vapauden liikettä

Jos teillä on tavaroita muutettava autolla käykää tapaamassa tahi

Soittakaa 1104

Nopea palvelus ja maksu kohtuullinen.

LAHTI JUSSI

SUDBURY ONTARIO

Jack Seppälän sauna

Avoinna 4 kertaa viikossa: Tiistaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina kello 1 j.p.p. kello 12:ta yöllä.

Spruce St. —— Puhelin 1107 —— Sudbury, Ont.

Lähellä Vapauden konttoria.

PORT ARTHURIN JA FORT WILLIAMIN LIIKEMIESTEN ILMOITUKSIA

Jos haluatte parasta saatavissa olevaa työtä soittakaa

S. 302 eli N. 743

VÄRJÄYS- ja PUHDISTUSLIIKE

(THE BRILLIANT)

230 Simpson St.,
FORT WILLIAM, ONT.

2261½ Arthur, St.,
PORT ARTHUR, ONT.

Me olemme henkilöt palvelemaan henkilöitä.

POJAT

Kun tulette rantoihin niin pistäytykää Kurikan palloruumassa.

294 Bay Street,
PORT ARTHUR ONTARIO

HUOM.!

Siistejä kahden miehen huoneita vuokrattavana 145 S. Algoma St., Port Arthur, Ont. (K

K. Immonen

Huomatkaa!

Ajanmukaisia huoneita saatavana, vasta valmistuneessa talossa.

E. ja A. RANTA,
350 Bay St., Port Arthur, Ont.

KALEVA SUOMALAINEN APTEEKI

Kaikki meidän suomalaiset kotilääkkeemme ovat valmistettu Suomen yliopistossa käytännössä olevain oppikirjain mukaan, sekä K. G. K. Nyman'in erikoiskatsannon alaisina. Me käytämme ainoastaan parhaita rohtoja valmistukseemme.

KUMMITAVAROITA			
Kuumavesipussia, hinta $1.25 $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00		Hoffmanin tippoja, sydänaluskipuun .....50c ja $1.00	
Kuumavesipussin letkuja, hinta $1.00		Selkäplaastaria	.35
Ruiskuja naisille, hinta $3.50		Rintaplaastaria	.50
Ruiskuja miehille, hinta $1.00		Munuaisplaastaria	.50
Ruiskuja lapsille, hinta	.35	Eetteritärpättiä, yökään ja hengenahdistukseen	.50
Korvaruiskuja, hinta	.35	Halvausvettä, hinta	.50
Nenäruiskuja, hinta	.35	Hiusöljyä, hinta	.50
Varmuusesineitä naisille, hinta $3.50		Hammastippoja, hinta....	.25
Varmuusesineitä miehille, hinta .....$3.00 tus y.m., y.m.		Hammaskittiä, hinta	.10
Kääreitä, Plaastaria,		Hammasharjoja, hinta 25c, 40c, 50c ja 75c.	
Haavapumpulia 25c, 40c, 75c, $1.50.		Hemoroidesalvaa, hinta	75c
Haavakääreitä 1' 20c, 2' 25c		Hajupihkaa, hinta 25c uussi	
Exemasalvaa, hinta 75c		Intinlinjamenttiä, hinta	.50
		Snellmanin koliikkitippoja	.50
		Kamferttiviinaa, hinta	.50
		Kamferttiöljyä, hinta	.50
		Emätippoja, koliikkiin ja sydänaluskipuun, hinta	.50
		Hammaspulveria, 25c ja 50c	
		Ihosalvaa, hinta	.35
		Kamferttia, kuivaa 25c uussi	
		Kamferttilinjamenttia	.50
		Kummiplaastaria	.25
		Kolmenlaisia tippoja	.50
		Luulinjamenttia	.50
		Nervin tippoja	.50
		Parsanajosaippuoita	.50
		Pääänkivistyspulveria	.50
		Pilsöljyä	.50
		Puunöljyä	.50
		Puhdasta Norjan kalanmaksöljyä, hinta .....50c ja $1.00	
		Prinssintippoja	.50
		Preserveeraavia tippoja	.50
		Riigapalsamia	.50
		Silmävettä	.50
		Silmäsalvaa	.50
		Suu- ja hammasvettä	.50

TILATKAA meiltä lääkeluettelo. Meillä on saatavana kaikkia Suomen, Canadan ja Amerikan lääkkeitä, kummitavaroita, maskeerausmaaleja y. m. Me maksamme postirahan kaikista $5.00 tai sitä isommista tilauksista. — Erikoislääkeluettelot asiamiehille.

KALEVA APTEEKI

K. G. K. NYMAN, Omistaja.
Suomessa ja Canadassa tutkinnon suorittanut apteekkari.

PORT ARTHUR, Ont.

Työläinen! Älä unohda että velvollisuuksiisi kuuluu tilata Vapaus

John Aarnion LIHAKAUPPA

319 Bay Street — Port Arthur, Ont. — Puhelin 1724 N.

Tuoretta ja savustettua lihaa. Ruokatavaraa, hedelmiä, juurikasveja. Kalaa tuoretta ja suolasta, sillit, silakat, anjovisklat, suolakurkut y.m. saatte päivänhinnoilla soittamalla puh. 1724 N.

ALGOMA STEAM BATH AND BOTTLING WORKS

146 Algoma St., South. — Port Arthur, Ont.

—— Suositellaan ——

HÖYRY-, SUIHKU-, AMME- JA HÖYRYKAAPPIKYLPYJÄ

Auki joka arkipäivä kello 1—12 yöllä

Virvotusjuomatilaukset lähetetään kotiin tilattaessa

PUHELIN 2400 N.

PIKNEKKI- JA KALASTUSAIKA

Tänä kesänä kun järjestätte piknekki- tai kalastusmatkan, pidämme arvossa ruokavarastotilauksenne.

Meillä on täydellinen varasto kaikenlaista ruokatavaraa sopivia tällaisiin matkoihin, kuten pork & beans, soppia, voileipävalmisteita, maustikkeita, vihanneksia, tomaatteja, suolakurkkuja, valmiiksi laitettuja lihoja, Kannutettuja sekä tuoreita hedelmiä; juomia, kirsikka, viinirypäle, appelsiini ja sitruuna.

Leipomostamme löydätte kaikenlaista leipää, kovaaleipää, korppuja, nisua ja hienoja pikku leipiä.

The International Co-Operative Trading Co. Ltd.

176 S. Algoma St., Port Arthur, Ont. Phone N. 305
513 Simpson St., Fort William, Ont. Phone S1326
LEIPOMO: Phone S. 3788

BAY ST. MEAT & FISH MARKET

SUOMALAINEN LIHAKAUPPA

Ensiluokkaista tuoretta ja savustettua ja keitettyä lihaa ja kalaa.
Phone N2713 — Huolellinen palvelus — 288 Bay St.
H. KÄNTOLA
PORT ARTHUR ONTARIO

KIVELÄN LEIPURILIIKE

Tarjoaa teille ainoastaan ensiluokan aineista valmistettuja tuotteita. Käyttäkää meidän tuotteita. Linjoille lähetetään.

KIVELÄN LEIPURILIIKE
Puhelin 1618 N. —— 111 Secord St. —— Port Arthur, Ont.

PORT ARTHURIN OSUUSRUOKALA

Työläisten perustama, ylläpitämä ja kontrolleeraama liike. Vaivaisella vartilla saatte siellä kunnollisen aterian. Mitä suuremmän kannatuksen annatte omalle liikkeellenne, sen päremmin ja sitä kunnollisemmin se silloin kykenee teille antamaan palvelustaan.

Kannatus omalle ruokalalle merkitsee teidän oman toimintanne voimistamista.

VIGOR CO-OPERATIVE SOCIETY LIMITED,
316 Bay Street — — Port Arthur, Ont.

ASIOITSIA

Pitempiaikaisen kokemuksen kautta, tarjoan palvelustani kansalaisille. Voitte kääntyä luottamuksella puoleeni, kaikissa alaani kuuluvissa asioissa, kuten käännös- ja tulkkityössä; vakuutushankinnassa; ulosperimisessä y.m. Rahaa lainataan. Lainopillisia neuvoja. Kiinteistöä. Suomen kielinen konttoriapulainen takaa teille nopean palveluksen.

RUDOLF E. HULKKO — ASIOITSIA
282 BAY ST. — PORT ARTHUR, ONT. — PUHELIN N. 911

Fort Williamin liikemiesten ilmotuksia

Tohtori

J. C. Diamond

MD., L.M.C.C., M.C.P. & S.

KIRURGI JA SPECIALISTI SUKUPUOLITAUDEISSA

Konttori 12-14 Ross Blk.,

Simpson ja Victoria katujen kulmassa

Puhelin 2077 S. Kotiin 2077 K.

FORT WILLIAM, ONT.

WORKMEN'S RESTAURANT

624 SIMPSON STREET,
FORT WILLIAM, ONT.

Hammaslääkäri Toht. ELGIE

Clinic Block,
FORT WILLIAM, ONT.
McCartney & Burke's juveelikaupan yläkerrassa

Tunnit: 9 a.p. kello 6 j.pp.

Puhelin S. 1008

Otetaan X-Ray kuvia hampaista. Kaasun avulla poistetaan hampaita.

ILMOITTAKAA VAPAUDESSA